Serie nouă
Mai 2011
5
(CXIX)
36 pagini
5 lei

ACTUALITATEA MUZICALĂ

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din sumar:

Recenzii
Interviu cu Jean Lupu
Premieră la Opera Națională - „Falling Angels"
Eurovision 2011
Stroe și Vasilache
Adio, Ovidiu Dumitru!

Un român la Paris

Liviu DĂNCEANU

Adevărat martor: el decupează din sunete sufletul timpului ce trece. Iar timpul, mare meşter pişicher, i-a fost ca un şarpe care l-a muşcat atunci când nu s-a învrednicit să-l îmblânzească şi l-a dezmierdat atunci când a ştiut să-l pună în valoare. Copilăria şi adolescenţa i-au fost aidoma unui talant de aur bătut cu efigia unei munci exemplare. O tainică prelungire a fiinţei sale juvenile, care s-a convertit necondiţionat la aventura artei sunetelor ca un marinar ispitit iremediabil de vraja mării, înţelegând că sacrificiul are forţa brizei, iar talentul, rolul pânzelor unei zvelte corăbii. Tinereţea s-a consumat dezinvolt, ca o stare a spiritului prospectiv, un efect al voinţei de zămislire, o calitate a imaginaţiei debordante, o intensitate emotivă vecină cu uitarea de sine, o victorie a curajului asupra timidităţii, a voluptăţii întru riscul asumat asupra dorinţei de confort. Nici la maturitate nu a îmbrăţişat tihna experienţelor comune, ne acceptând concesiile ori compromisurile, chiar dacă ele ar fi asfaltat calea slavei efemere. De fapt, pentru Costin Miereanu gloria antumă nu înseamnă altceva decât o zală ruginită ce atârnă ca un scut funerar pe mormântul întunecat şi prefăcut în pulbere al luptătorului sau o inscripţie ştearsă pe care călugărul ignorant abia o poate citi călătorului ce-l iscodeşte. Viaţa a aranjat ca să-l cunosc personal când se afla în punctul cel mai incandescent al existenţei sale creatoare. Era în 1991, când, inspiraţi de generozitatea şi altruismul lui Ştefan Niculescu, puneam de o Săptămână internaţională a muzicii noi la Bucureşti. Atunci, Domnul Miereanu, devenit ulterior prietenul Costin, s-a făcut frate cu dracul, reuşind să treacă puntea mefienţelor ce-l ţinuseră departe de ţară mai bine de trei decenii. M-aşteptam să întâlnesc un ins distant, oficial, formal cât o instituţie de cultură, cum, de altfel, propriul său prestigiu îl impunea, ori un preopinent rezervat şi parcimonios în tatonarea premizelor unei relaţii cordiale, de respect reciproc. N-a fost deloc aşa, căci încă de la primele ocheade sau frânturi de dialog, am descoperit un complice fidel într-ale perceperii şi evaluării realităţii şi ficţionalităţii, fie ele virtuale sau actuale. Nu trecuseră decât câteva minute şi parcă eram amici de când lumea. Atunci mi-am dat seama că prietenia este un tezaur al cărui paznic poate aduce siguranţă doar dacă îi împărtăşeşte semnificaţia. Pentru Costin Miereanu luarea în posesie a ogorului creaţiei muzicale o însemnat, înainte de toate, un proces funciar, cu caracter de imanenţă. Un act necesar. Salutar. Împlinit deopotrivă printr-o slăbiciune şi o tărie lăuntrică: slăbiciunea de a pleca din ţară şi tăria de a rămâne în străinătate. Desigur, a fost o ruptură deloc comodă. O ruptură complinită în special printr-o vocaţie componistică eclatantă, printr-o inteligenţă analitică personalizată şi, nu în ultimul rând, printr-o prezervare şi monitorizare eficientă a acelor acţiuni capabile să imprime corecţii ale propriului destin. Un destin care, iată, de peste patru decenii se arcuieşte în perimetrul hexagonului care l-a înfiat şi aclimatizat total şi, se pare, ireversibil. La rândul lor, testimoniile aclimatizării definesc peste o sută de opusuri, de la cele camerale, corale sau electronice, până la cele concertante, simfonice sau în genul liric, dar şi cele câteva zeci de studii referenţiale pentru estetica muzicală a unei actualităţi bântuite de pluralitatea paradigmelor stilistice şi atitudinale. Însăşi componistica sa stă sub semnul multiplicităţii tehnicilor, a direcţiilor şi viziunilor creatoare. Numai că, departe de a fi un epigon sau, pur şi simplu, un soldat supus spiritului epocii, Costin Miereanu a avut, nu de puţine ori, capacitatea de a vedea lucrurile invizibile, de a intui zborul chiar şi atunci când nu se iscase încă fâlfâitul aripilor.

(Continuare în pag. 2)

DIN SUMAR

Recenzii 2-3
Interviu cu Jean Lupu 4-5
Gala pascală de operă 6
Aniversare la Constanţa 7
Turneul Stradivarius 8
Primăvara violoniştilor 10-11
Recital Sandu Sandrin 12
Remember Arta Florescu 13
Cluj Modern 2011 14-15
Remus Azoiţei 16
Mirabila scenă de D. Moga 17
Punctul pe j... azz 18-19
Eurovision 2011 20-23
C. Dăscălescu şi T. Popa 24-26
Alo, aici e Stroe! 28-29
Flash intern 30
George Grigoriu 31
Discuri 34-35

Lavinia Coman: Franz Liszt

Consider o victorie personală pentru un autor realizarea unei cărţi la timpul şi locul potrivit. Este ceea ce se poate spune, în anul bicentenarului Franz Liszt, despre Lavinia Coman, semnatara unei monografiei dedicate marelui romantic.

Volumul se aliniază cărţilor cuprinse în colecţia „Muzica viva” Editura didactică şi pedagogică, 2011. Proiectul se anunţa deosebit de dificil, nu numai ca informare, dar şi prin obligaţia autoarei de a concentra cele de spus într-un perimetru specific acestei colecţii.

Pianistă de anvergură, teoretician prin vocaţia de muzicolog şi pedagog, Lavinia Coman a acceptat provocarea. Dacă vorbim acum despre o realizare, mi se pare firesc să semnalăm astfel succesul reuşitei demersului întreprins. Pentru prima parte a monografiei, abundenţa de evenimente ne apare incredibil de abil condusă pe făgaşul unei naraţiuni în care documentarea şi referirile istorice nu îngreuiază spiritul emoţional al evocării acestei mari personalităţi umaniste, care a iubit cu generozitate arta sub toate aspectele, răspândind lumina faptelor sale asupra contemporanilor.

Secvenţele acestui film, cu marcajul unor titluri de ghidaj, ne poartă prin anii vieţii, spre posteritate, aşa cum grăieşte poemul simfonic lisztian „Din leagăn până la mormânt”. Urmează, în partea a doua a monografiei, sinteza unei creaţii ce depăşeşte 700 sute de opusuri, de la miniatură la monumental, de la liric la dramatic, de la simplu la complex. Lavinia Coman şi-a drămuit cu parcimonie exegezele, oferind o imagine globală a acestei creaţii, în mare parte insuficient cunoscute de interpreţi sau melomani.

Unde ne duce lectura acestei impresionante scrieri ? Către partitură, către disc, către sala de concert. Fireşte, păstrând la îndemână această carte despre marele om, compozitor, pianist, dirijor, scriitor care a fost romanticul Franz Liszt.

În primele pagini, autoarea relata un simbol cosmic ce putea fi şi o premoniţie. La naşterea lui Liszt, bolta cerească a fost traversată de o cometă. S-a adeverit acest semn? Răspunsul îl aflăm citind paginile aceste scrieri, oferite nouă de Lavinia Coman, ca un exerciţiu de admiraţie.

Grigore CONSTANTINESCU

Un român la Paris

(Urmare din pag. 2)

Aşa se face că a fost spectralist când mai toată suflarea componistică a occidentului european era post-serială, ori neo-consonantist când marii mahări ai piruetelor estetice se strofocau să ţese cât mai dens cu putinţă covoarele texturaliste. Costin Miereanu a zburdat mereu pe pajiştile creaţiei muzicale aidoma unui armăsar ce nu-şi propunea decât să digere sevele ierbii unui timp sufocat de intemperii, dar şi de (re)surse. De intemperii s-a apărat ţinând vârtos deasupra inspiraţiei o umbrelă sub care să se adăpostească, de ploaie sau de arşiţă, revărsările sale melodice ori omofoniile sale pe cât de rafinate, pe atât de imprevizibile. De invazia (re)surselor s-a ferit graţie unui instinct artistic selectiv, totodată prospectiv. Da, Costin Miereanu este înainte de toate un melodist, un armonist, dar şi un investigator moderat. Apoi vine arhitectul, cel ce efectuează operaţiunile de cadastru şi intabulare a propriului teritoriu sonor. E un fel de luare în posesie, de asumare şi acreditare a tuturor denivelărilor, accidentelor, fracturilor ce brăzdează narativitatea unui opus muzical. În definitiv, Costin Miereanu este un povestaş îmbrăcat în straie de poet. Ale acelui poet despre care Goethe spunea că e ca un urs care se hrăneşte cu propria-i grăsime. Dar şi ca acel povestaş în ipostază de rege ce se înfăşoară în purpură şi pe care nu-l recunosc întotdeauna regii ca egal şi de aceea trebuie să evite curţile. Iar dacă poetul sau povestaşul găsesc ideea făurind versul ori replica, Costin Miereanu accede la idee cultivând eufonia. Dincolo de montări şi surmontări, de gândiri şi răzgândiri.

Liviu DĂNCEANU

O „floare şi doi grădinari”

Grigore CONSTANTINESCU

Seria producţiilor prezentate în Studioul experimental de operă şi balet „Ludovic Spiess” al Operei Naţionale Bucureşti se aliniază promovării vocilor tinere, lucrărilor nu îndeajuns cunoscute, recitalurilor de maeştrii. Cel mai recent proiect încadrat în tematica „Opera rara” aduce în atenţia publicului şi artiştilor o lucrare pe care nici măcar compozitorul nu a avut prilejul de a o vedea montată pe vreo scenă de teatru, în timpul vieţii – opera comică într-un act **Rita ou le mari battu** de Gaetano Donizetti. Libretul lui Gustave Vaëz îi propunea compozitorului o variantă a „triunghiului conjugal”, subiect care, într-un fel, poate fi oricând actual. Pe o muzică vioaie şi agreabilă, ceea ce nu înseamnă şi uşor de cântat, Donizetti se amuză repovestind momentul unei relaţii de cuplu, în care doi bărbaţi şi-ar dori, din cauze diferite, să scape de o femeie frumoasă dar...scorpie. Invitaţia adresată melomanilor de către SEOB a fost sortită succesului, cu atât mai mult cu cât, la oferta acestei prime audiţii naţionale, se adaugă meritele unei regii inventive şi lucrate cu minuţia artizanală a bijutierului de către Cătălin Voineag, cel care, împreună cu traducătoarea recitativelor, Otilia Dorotea Borcea, a adaptat libretul într-o versiune scenică „de buzunar”, potrivită foyerului galben al Teatrului. În intenţiile sale, regia este secondată cu originalitate cromatică şi formule scenice „dell arte” de creativitatea plastică a lui

Festivalul de muzică religioasă AGAPE

Constanța CRISTESCU

Organizat de **Centrul Cultural Bucovina** prin **Centrul pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiționale**, având ca inițiator şi coordonator profesorul Pavel Blaj, FESTIVALUL DE MUZICĂ RELIGIOASĂ VOCAL-INSTRUMENTALĂ „AGAPE" cultivă an de an spiritul ecumenic şi dialogul artistic veritabil în dezvoltarea culturii şi artei religioase bucovinene.

Ediția a V-a, care a avut loc la Suceava în după amiaza zilei de 1 Mai, ziua internațională a muncii, a adus o pioasă ofrandă muzicală pascală Dumnezeirii. Într-o atmosferă de echilibru, sobrietate şi comuniune spiritual-artistică impusă de distinsul prezentator al programului, profesor Pavel Blaj, fiecare formație artistică reprezentantă a unei biserici ori cult din județul Suceava a evoluat pe scenă, etalând un repertoriu de bună calitate artistică, apartenentă preponderent culturii muzicale universale.

Corul Bucovina

Se impune să menționez participanții la programul concertistic al celei de-a V-a ediții a Festivalului *Agape*: Formația instrumental-vocală „Păstoraşii" a Bisericii Adventiste din Todireşti-Solonet îndrumată de pastorul şi dirijorul Gavril Beniamin, Corul reunit „Bucovina" al Bisericii Baptiste din Vicov, Rădăuți şi Bivolărie sub oblăduirea pastorului Dan Boingeanu şi a dirijorului Petrică Moisiuc, acompaniat la orgă electrică de David Croitor, Corul mixt al Bisericii BETEL din Burdujeni-Suceava, păstorit de Vasile Harasimiuc şi dirijat de entuziastul muzician Petrică Moisiuc, rapsodul Ghiță Bujoreanu de la Biserica Ortodoxă „Oastea Domnului" din Corocăieşti, Grupul vocal-bărbătesc al Bisericii Penticostale din Sfântul Ilie îndrumat de pastorul Constantin Şerban şi dirijat de Mihai Polocoşer şi Grupul vocal-instrumental al Bisericii Penticostale Sfântul Andrei din Suceava, dirijat de Ionel Roşioru, sub păstorirea lui Nicolae Grămesc.

Programul muzical a fost foarte diversificat stilistic şi genuistic, realizând o sinteză stilistică a mai multor secole de muzică, pornind cu barocul german şi clasicismul englez trecând prin romantism şi prin şcolile naționale până în contemporaneitatea cântecului popular şi a creației cvasifolk religioase româneşti, a spiritual songului de proveniență americană, a folkului şi a spiritual rockului clasicizat, echilibrat, reflectând particularitățile repertoriale şi orientarea stilistică a fiecărui cult în parte. Dincolo de varietatea repertorială care a configurat un program foarte mozaicat, am avut satisfacția contactului cu muzici de înaltă calitate artistică, ziditoare, interpretate de oameni talentați, bine instruiți muzical şi entuziaşti, care şi-au exprimat sentimentele religioase cu noblețe prin intermediul actului artistic autentic, responsabil.

În ansamblu, formațiile artistice vocale au fost bine pregătite, cu vocile bine lucrate, omogenizate şi organic integrate în ansamblu. Toate au fost curate armonic şi precise în atacuri. Ceea ce le-a lipsit este dinamica, menită să evidențieze conținutul ideatic şi expresiv al textelor prelucrate muzical. Aceeaşi problemă se ridică şi în cazul formațiilor instrumentale: lipsa unei interpretări nuanțate. Această deficiență expresivă sesizată în interpretarea muzicală generală va fi, cu siguranță, remediată în viitor de talentații şi pasionații dirijori şi muzicieni ai formațiilor, preocupați de ridicarea continuă a nivelului calitativ al cântului închinat Domnului.

Festivalul Agape a fost un succes în privința calității artistice a repertoriului şi a interpretării, înscriindu-se în spiritul bucovinean al dialogului cultural interconfesional şi interetnic. Îmi exprim speranța că edițiile viitoare vor beneficia de o participare artistică mai masivă şi de o formă de desfăşurare care să stimuleze pe plan artistic spiritul competitiv, zămislitor de artă şi de cultură românească.

Dragoş Abagiu. Ambii semnatari ai montării sunt debutanți în stagiunea Operei Naționale, atrăgând atenția asupra unui potențial valabil de creatori pentru teatrul muzical. Merită subliniată valoarea celor două distribuții de premieră pe măsura personajelor propuse de compozitor şi libretist. Prim-planul ne îngăduie să o descoperim pe frumoasa scorpie Rita, plină de vervă, talent scenic şi voce maleabil adaptată comediei belcantiste – soprana Rodica Vică (masterandă UNMB). În paralel, soprana Veronica Anuşca subliniază în acest rol linia vocală cu lejerități, în folosul expresiei romantice unite cu comedia. Cei doi soți virtuali sunt reprezentați de juvenilul Ovidiu Ciucuriță-Beppe (absolvent de master la Universitatea de Vest din Timişoara), care se joacă, în ambele distribuții, cu rolul, fizicul şi glasul de tenor lejer, şi de solistul ONB, Vasile Chişiu-Gasparo, în rivalul tenorului, ca bariton şi bărbat trecut prin viață, susținător muzical al tipului de ***macho*** („...nevasta trebuie bătută, dar nu omorâtă" cântă el ca soț cu experiență). Mai tânărul Mihail Dogotari (masterand UNMB) plusează aici pe formula unei voci frumoase care, ca şi vârsta, înnobilează personajul lui Gasparo. Cvasi orchestra - acompaniamentul de pian - „sună" bine sub mâna Lidiei Butnaru, mişcarea scenică a Mariei Popa umple spațiul îngust-lung al foyerului cu vârtejurile cerute de subiect, iar Cornel Vladu, ca întotdeauna, aduce nuanța de culoare în luminile spectacolului. O premieră cu public bine dispus şi, probabil, dornic să revină, **Rita** de Donizetti poate fi apreciată nu numai ca o restituire preluată din arhive, ci şi un argument în favoarea acestui mare compozitor romantic italian pentru care teatrul cu muzică a reprezentat într-adevăr masca tradițională de carnaval, unde se îmbină „râsul şi plânsul".

Concert de Florii

Concertele de Florii sunt o tradiție pentru Corul Symbol*. Cred că şi eu am primit „botezul" în* Symbol *tot la un concert din preajma sărbătorilor pascale, la Ateneu. Şi, deşi asta s-a întâmplat acum multă vreme iar postura mea s-a schimbat între timp din corist în auditor, obiceiurile corului, dimpotrivă, par să fi rămas la fel. În duminica de Florii (17 aprilie 2011) am simțit aceeaşi atmosferă, cu entuziasmul ei familiar, am văzut un public cald şi numeros, ce arăta o afecțiune pe care o pot doar schița, încercând să vă amintesc de ieşirile organizate la teatru din clasele primare, alături de învățătoare şi de părinți, sau de recitalurile dumneavoastră, ale cititorilor instrumentişti, la care participau cei mai apropiați prieteni. Vă amintiți rumoarea şi bunăvoința aceea părintească din sală?*

Jean Lupu (dirijorul principal al corului): Corul *Symbol* are intervențiile sale punctuale în fiecare stagiune de concerte a Filarmonicii "George Enescu": Concertul de Florii şi Concertul de Crăciun, uneori alte eventuale concerte susținute tot la Ateneul Român. În cei peste 20 de ani de activitate, corul *Symbol* şi-a asigurat un public al său, care se comportă afectuos, chiar familiar. Printre ei sunt foste eleve ale mele, foşti "symbolişti", părinți, rude şi prieteni ai actualilor "symbolişti"; luați aminte că avem coriste cu peste 10, 15 şi chiar peste 20 de ani de activitate în această formație. Ele constituie structura de rezistență a corului. Foarte important este însă şi cu ce completezi această structură, care poate consolida sau, dimpotrivă, poate slăbi. Atmosfera caldă din sală este în prelungirea celei de pe scenă, *Symbolul* fiind o mare familie, cu toată încărcătura afectivă şi de responsabilități pe care aceasta o presupune.

Ați format corul şi îl ghidați de 21 de ani. Ați obținut premii (cele mai recente fiind primite la Concursul „Franz Schubert" de la Viena din 2010, adică medalia de aur la secțiunea „coruri de copii" şi cea de argint pentru „interpretarea muzicii sacre"), ați avut turnee şi concerte an de an în Europa – o dată ați fost invitați chiar şi în Rusia. Aveți o istorie în spate. Aveți o tradiție. Iar eu am putut să surprind această tradiție chiar şi după atâția ani după ce am cântat în cor: la concertul de Florii am recunoscut o parte din repertoriu. „Vechile" piese erau dirijate de Luminița Guțanu, mâna dumneavoastră dreaptă. Am văzut alte gesturi, alte mâini care îndrumau muzica, alți cântăreți în fața dirijorului, dar ceea ce auzeam se suprapunea perfect cu amintirile mele sonore despre piese – de la dinamică până la frazare. Rememorarea era imperturbabilă şi am regăsit în ea sunetul acela atât de caracteristic corului Symbol*, al vocilor limpezi de copii, atât de bine acordate şi atât de clare.*

J.L.: Încă de la înființare eu am cerut şi voi cere mereu corului *Symbol* să nu fie un simplu executant al pieselor, ci un interpret plin de sensibilitate, care să vibreze, pentru că numai vibrația lor poate produce undele menite să "transporte" spre spectatori trăirea lor şi chiar să-i contamineze pe aceştia. Mai plastic, le spun că în sufletele spectatorilor din sală se vor aprinde flăcări numai dacă din sufletele celor de pe scenă vor sări scântei. După ce compozitorul a aşternut pe hârtie trăirea şi simțirea sa într-o creație, aceasta rămâne "literă moartă". Revine interpretului misiunea sacră să retopească acea "literă moartă" şi s-o transforme într-un mesaj care să impresioneze auditoriul. Nu de puține ori, nivelul la care este retopită piesa îl depăşeşte pe cel la care fusese ea creată.

Chiar dacă, la anumite piese, ați văzut "alte gesturi", "alte mâini" şi "alți cântăreți", ceea ce le cer argumentat, fără a le impune în mod mecanic, i-a convins pe corişti şi i-a determinat să aibă o atitudine creativă, de interpret luminat pe interior şi la înfățişare. În plus, colega mea Luminița Guțanu este un muzician de marcă, încă insuficent exprimat în domeniu, dar care va avea multe de spus.

În paralel, aveți şi o „tradiție" electronică – din 1991 până acum ați adus la lumina zilei 11 albume. Ultimul dintre ele a fost lansat chiar de Florii, sub numele "Symbol la Ateneul Român". Aşadar, ați sărbătorit două evenimente, unul religios şi celălalt al roadelor corului. Titlul primului CD dublu al corului se explică dat fiind că repertoriul este selectat din ultimele trei concerte de la Ateneu ale Symbolului*, iar cele 36 de lucrări sunt pentru prima oară înregistrări "live", făcute în concert. Cui se adresează muzica de acolo?*

J.L.: Înainte de toate, trebuie să spun că înregistrările poartă semnătura aceluiaşi mare sunetist, Paul Simon, cel care, de asemenea, semnează genericele şi muzica multor emisiuni de la TV Trinitas şi nu numai. Lucrările cuprind o vastă arie tematică; le pot compartimenta, din acest punct de vedere, în trei categorii: 10 piese religioase, 14 laice şi 12 colinde. Sunt lucrări în majoritate româneşti, dar şi din creația universală. Am urmărit să asigurăm albumului şi o altfel de varietate: 7 piese sunt cu diferite soliste, 5 piese au acompaniament de pian asigurat de cinci pianişti diferiți, o piesă este şi cu vioară, iar alta se cântă cu percuție. Un dirijor, chiar şi atunci când întocmeşte un program de concert, pe lângă parametrii muzicali pe care trebuie să-i ia în calcul, trebuie să țină cont de psihologia ascultătorului şi să-l abordeze cu tact pedagogic.

Diversitatea pare că a fost deviza concertului. Ați porționat repertoriul cu exactitate aproape milimetrică (şi amuzantă pentru cei care au căutat structura concertului), deschizând cu nouă piese religioase şi încheind cu opt laice, plus o "sârbă tot pe loc" ca bis. Dumneavoastră şi Luminița Guțanu ați jucat un continuu tandem, dirijând cu schimbul lucrările. Ca să continuăm gluma perfecțiunii, trebuie să spun că la fel de precis ați împărțit şi perindarea în fața corului - tot nouă piese pe de-o parte, nouă pe de alta. Am auzit lucrări contemporane în primă audiție ("Împărate ceresc" - melodia de Ion Popescu-Pasărea, armonia de Constantin Drăguşin, "Colindul Sfântului Andrei" - Radu Antofie, aranjament de Constantin Drăguşin, "Om şi pom" - Dan Voiculescu), aşa cum am ascultat şi lucrările binecunoscute ale "Symbolului", în special româneşti; ne-am plimbat, de asemenea, pe meleaguri străine, de la repertoriul "clasic" ("Ave Maria" - Franz Schubert, aranjament de Olguța Lupu, "Lacrimosa" - Wolfgang Amadeus Mozart, "Barcarola" - Franz Schubert), la cel al muzicii de film din anii '90 ("Sister Act - Hail Holy Queen", aranjament de Marc Shaiman) sau cel al folk-ului mexican ("La cucaracha" - armonizare de M. Drey, aranjament de Luminița Guțanu); ați inclus piese cu solist (Andreea Diana Blidariu), cu percuție (Rareş Pahonțu), cu chitară (Georgiana Popescu), cu pian (Alin Ionescu). Dar corul a părut că s-a simțit cel mai bine tot în momentele "serioase" – lucrările hazlii erau mai timid cântate, deşi ştiu bine ce maratonuri de cântece şi râs putea să încingă Symbolul *în drumurile lungi cu autocarul către Belgia şi Germania. Dar în concert "clasicul" tinde să caracterizeze*

mai bine structura corului. Ce înseamnă de fapt diversitatea pentru Symbol*? Şi, invers, unde îşi găseşte* Symbolul *stabilitatea, esenţa muzicală?*

J.L.: Diversitatea trebuie să fie deviza fiecărui dirijor de cor şi în special al unui cor de copii şi tineret. Prin diversitate stilistică, tematică, metro-ritmică, armonică ş.a. se asigură atenţia şi participarea voluntară, cu plăcere a coriştilor la repetiţie, dar asiguri totodată şi receptarea în stare de veghe de către ascultător a muzicii interpretate.

Pentru aceasta, un dirijor conştient de menirea sa participă la alte concerte corale, unde ascultă lucrări care poate îi reţin atenţia, observă plusurile şi minusurile formaţiei sau chiar ale dirijorului; înţelept este să înveţi din experienţa şi din greşelile altora. Când abordează lucrări consacrate este indicat să le asculte mai întâi în mai multe interpretări şi apoi să-şi configureze interpretarea sa. Personal mi-am făcut un obicei ca în fiecare septembrie să merg la biblioteca U.C.M.R., unde consult noile achiziţii corale şi îmi împrospătez repertoriul. Nu există concert al corului *Symbol* fără cel puţin o primă audiţie absolută. Sunt compozitori care ne caută direct şi ne oferă creaţiile lor spre interpretare în primă audiţie sau care, după ce au ascultat corul *Symbol*, compun special piese dedicate lui. Iată cum o formaţie poate stimula creaţia muzicală.

Remarca dvs. despre "lucrările hazlii mai timid cântate" este justă, dar şi justificată prin faptul că acelea se cântau în primă audiţie. Totodată, trebuie luat în calcul că eram într-o zi de Florii, când se sărbătoreşte *Intrarea Domnului în Ierusalim*; chiar intrarea în scenă a corului s-a produs pe *Colindul de Florii*, în care se spune că *"Hristos vine-ncetinel / Spre patimă ca un miel…"*. Cum membrii corului nostru sunt cu toţii profund religioşi, cred că au fost mai reţinuţi la piesele hazlii.

Orientarea noastră repertorială ia în calcul atributele următoare: suntem o formaţie românească, ortodoxă, de copii şi tineri. Repertoriul nostru trebuie să se înscrie în aceşti parametri asumaţi - şi care chiar ni se impun. Suntem, cum a zis scriitorul Nicolae Fulga, *"un stol de îngeri care zboară între muzică şi Dumnezeu"*; după alţii suntem *"catedrală pe rotile"* (Grigore Vieru) sau*"obrazul României în lume"* (ziarist belgian). În esenţă, trebuie să fim o pată de culoare specific românească într-un tablou european şi universal.

În final, aţi cântat "La mulţi ani" sărbătoriţilor cu nume de flori, aşa cum faceţi în fiecare an. Tot, în virtutea tradiţiei, aşteptăm şi cel de-al doilea concert pe care îl susţineţi anual la Ateneu – cel de Crăciun, din 11 decembrie. Dar, până atunci, ce daruri mai pregătiţi pentru public?

J.L.:Participăm la Festivalul "Timotei Popovici" de la Caransebeş, pentru ca apoi (între 15-19 iunie) să fim la Festivalul Internaţional de Muzică Ortodoxă de la Pomorie (Bulgaria). În Bucureşti vom avea un concert la Arenele Romane, vom da răspunsuri la slujba Sfintei Liturghii de la diferite biserici şi aşteptăm propuneri de concerte sau chiar solicitări de a cânta la cununii, corul nostru având în repertoriul său şi aceste cântări.

Interviu de **Alice TACU**

Ultimă oră: Corul Symbol a participat la cea de-a 27-a ediţie a Concursului şi Festivalului Internaţional „Franz Schubert" de la Viena. Într-o confruntare numeroasă şi selectă, cu 28 de formaţii de pe trei continente (Europa, Asia şi America Latină), corul Symbol, participând în concurs la două categorii, a obţinut aurul la coruri de copii şi argintul la coruri de muzică sacră. Totodată, timp de cinci ani, corul Symbol şi-a câştigat dreptul de a participa direct, fără selecţia prealabilă prin care a trecut de această dată, la toate activităţile majore ale „Interkultur" şi ale "Musica Mundi". În plus, dirijorul Jean Lupu a primit şi felicitările juriului pentru calitatea CD-ului „Bijuterii corale" II, pe care îl trimisese ca probă pentru acceptarea corului în acest prestigios concurs. În cadrul festivalului, corul Symbol a susţinut trei concerte şi a dat răspunsurile la Sf. Liturghie de la biserica românească din Viena, în prezenţa a peste 500 credincioşi români şi austrieci. Felicitări Symbolului!

(**M. N.**)

Interpolări ale imagisticii sonore

Tanţa DIACONESCU

Deşi corectă conceptual, cerinţa parcurgerii doctoranturii muzical-instrumentale prin paşi obligatorii de recitaluri/ concerte solistice poate apărea, din perspectiva publicului meloman, ca o poziţie profesională oarecum rigidă şi riscantă ca rezolvare artistică. Ocolind cu eleganţă o atare arcană, nimic teatral sau forţat n-a răzbătut din programul pe care violonista braşoveancă Alina Nauncef, alături de reputata corepetitoare Liliana Iacobescu l-a susţinut în cadrul recitalului de la Sala mică a Ateneului la început de aprilie.

Din cu totul alt spaţiu, diferit de cel al „magisteriatului" universitar şi-au ales codurile estetice cele două interprete atunci când şi-au organizat raţional, sensibil şi inteligent propriul proiect interpretativ de reconfigurare a unor capodopere : *Sonata în sol major* K.W.379 de W.A. Mozart, *Sonata în la minor, Kreutzer,* de L. v. Beethoven şi *Suita pentru vioară şi pian op.18*, *Impresii din copilărie,* de George Enescu.

Forţa de seducţie a conţinutului celebrelor partituri este suficientă, prin ea însăşi, pentru a fascina ascultătorii, astfel încât recursul la o virtuozitate instrumentală declamativă a fost socotit inutil de către tânăra violonistă. Mai mult, o deferetă atenţie faţă de modelarea cu acurateţe a textului a relevat o cenzurare, uneori nejustificată, a propriilor variante opţional-interpretative. Dar oare nu tocmai această şovăitoare tatonare juvenilă face să vibreze, mai departe înspre viitor, magia creaţiilor universale? Prin fineţea introspecţiilor şi a sensibilităţii cu care au fost „recreate" sonorităţile enesciene, aureolate de o cuceritoare sinceritate, cele două protagoniste şi-au rostit propriul răspuns afirmativ.

Gala pascală de operă

Două voci în plină ascensiune – soprana Celia Costea şi tenorul Călin Brătescu – au fost invitaţii primarului general al Capitalei pentru un concert dedicat sărbătorilor de Paşte. Prin această Gală de operă, susţinută de Orchestra simfonică de tineret

Celia Costea

"*Jeunesses musicales*" sub conducerea maestrului Horia Andreescu, ne-am reîntâlnit cu muzica şi ambianţa sărbătorilor, după o tradiţie de mult păstrată în marile metropole culturale. Suficient de remarcat selecţia programului, cu pagini muzicale celebre, pentru a realiza interesul spectatorilor, în frumoasa sală de concerte a Ateneului Român, dar şi, pentru cei doritori, în piaţa "George Enescu" unde se proiecta pe ecran manifestarea. Începem astfel să ne construim protocolul relaţiilor cu publicul, la standarde europene, ceea ce înseamnă un semn de normalitate către care tindem, ieşind din umbrele recesiunii.

Vocea Celiei Costea fusese deja reauzită şi aplaudată, artista interpretând rolul lui Mimi cu o săptămână mai devreme, într-un spectacol al Operei Naţionale Bucureşti, cu **Boema** de Puccini. În concert, a cucerit melomanii cântând emoţionant de frumos aria **Vissi d'arte** din **Tosca** de Puccini, cel mai recent succes al sopranei la Opera din Atena. Cum ar putea fi caracterizată această voce, la mai bine de un deceniu de carieră lirică ? Un timbru luminos, cu o expresie ce uneşte căldura cu eleganţa frazării şi amploarea sonorităţii creează ascultătorului sentimentul oferit întotdeauna de o prezenţă solistică ce reuneşte calităţile de comunicare proprii unei mari cântăreţe. Publicul a reascultat-o, după o absenţă de câteva stagiuni, regăsind acum o interpretă ce-şi respectă promisiunile. Şirul momentelor concertante a reunit două duete din Carmen şi **Tosca**, *Rugăciunea* din **Cavalleria rusticana**, tot atâtea prilejuri de realizare pentru Celia Costea în faţa bucureştenilor. I-a stat alături tenorul Călin Brătescu, muzician cu vocaţie de solist, la fel de convingător pe scena de concert sau pe cea de operă. În parteneriat cu Celia Costea, tenorul Călin Brătescu a acceptat muzică din aceeaşi lume lirică, deci mai cu seamă Puccini şi Bizet (**Tosca**, Aria lui Cavarasdossi şi duet din actul I, Aria lui Calaf din **Turandot, Carmen,** duetul cu Micaela). Fireşte, siguranţa acutelor, frazarea şi sugestia expresiei dramatice sunt principalele sale argumente pentru a impresiona publicul şi...orchestra. Relaţia de duo a avut un element de comunicare în care constatăm potrivirea timbrală a partenerilor şi experienţa de adaptare la replica muzicală.

Ansamblul orchestral de tineret, prin definiţie expus experienţelor problematice de pregătire într-un termen scurt, a fost stăpânit cu autoritate şi eficienţă de Horia Andreescu. Dirijorul ştie să ceară, fie că este vorba de virtuozitatea **Uverturii** lui Glinka sau amplitudinea vocal-simfonică a lui Mascagni. Adăugirea corului, format din glasurile formaţiei Filarmonicii sub emblema *„Jeunesses musicales"*, cu pregătirea lui Ion Prunner, a crescut în sonoritate acompaniamentul vocilor soliste, uneori fără menajamente. Totuşi, fiind un moment ocazional, cu coordonate festive pascale, să apreciem promptitudinea realizării, ce se adaugă evenimentului întâlnirii cu oaspeţi lirici de seamă.

Grigore CONSTANTINESCU

Remarcabile manifestări muzicale la Constanța

Mariana POPESCU

Cu ocazia sărbătoririi jubileului de 50 de ani de la înființarea Universității „Ovidius” din Constanța, în Aula Magna au avut loc recitaluri muzicale susținute de tineri artiști, care au dat strălucire evenimentului.

Manifestările au debutat cu recitalul cameral susținut de doi tineri muzicieni veniți de la Boston: violonistul italian Markus Placci împreună cu pianista Roxana Bajdechi (originară din Constanța) care au demonstrat că sunt un cuplu de muzicieni bine sincronizat, încântând auditoriul cu un program pretențios: două sonate din repertoriul romantic – *Sonata în Sol major pentru vioară şi pian*, op. 100, de Antonin Dvořak, *Sonata în re minor pentru vioară şi pian* op.108, de Johannes Brahms şi *Sonata a III-a pentru vioară şi pian în caracter popular românesc* de George Enescu. Prestația lor a impresionat prin sensibilitate, virtuozitate, inteligență muzicală şi maturitate în conducerea frazei muzicale.

Roxana Bajdechi

Violonistul italian Markus Placcí a încântat auditoriul cu sonoritatea plină de strălucire a unei viori construite în anul 1733, de către vestitul luthier austriac David Tecchler.

Pianista Roxana Bajdechi, fostă elevă a Liceului de Muzică din Constanța (având ca profesor pe Liliana Nazarie) şi-a continuat studiile la Liceul „G. Enescu” din Bucureşti, cu prof. Olga Szel, beneficiind în permanență şi de îndrumarea pianistei Delia Pavlovici. Studiile universitare le-a urmat la Boston, cu renumitul pianist Michael Lewin.

Un moment inedit în cadrul manifestărilor, l-a constituit recitalul susținut sub genericul « Dumitru Lupu şi invitații ». Personalitate plurivalentă: compozitor, dirijor, pedagog, interpret, animator al vieții muzicale, Dumitru Lupu este o prezență permanentă în peisajul cultural românesc.

S-a dedicat cu pasiune calității de universitar, îndrumând cu competență pe viitorii actori - studenți la Facultatea de Arte, Universitatea Ovidius. Invitații săi – Ileana Şipoteanu, Dumitrana Lupu, textierii Florin Pretorian şi Carmen Aldea Vlad, precum şi cunoscuta interpretă a cântecului popular Angela Buciu, au dat strălucire momentului, creând o ambianță deosebită. Vizionarea filmului « Dramaticus » ne-a dezvăluit o altă fațetă a muzicianului - scenariul şi muzica fiind semnate de Dumitru Lupu.

Cunoscuta corală bărbătească « Armonia » constituită din studenți şi absolvenți ai Facultății de Teologie şi Muzică Religioasă – Universitatea Ovidius, dirijată de arhidiacon drd. Iulian Dumitru, a încântat numerosul public cu un scurt recital cuprinzând lucrări religioase şi laice.

Un moment de rafinament l-a constituit recitalul pianistului Octavian Renea, venit de la München, care a interpretat lucrări de Fr. Chopin – Vals, op. 34 nr. 3 în Fa Major, Carl Filtsch - Mazurka în mi bemol minor, Fr. Chopin - Balada nr. 1 op. 23, Paul Constantinescu – Toccata.

Pe parcursul recitalului, am asistat la o frumoasă şi inspirată îngemănare muzică – pictură, fiind realizate pe fundalul scenei proiecții cu lucrări plastice de o mare sensibilitate, aparținând cadrelor didactice, absolvenților şi studenților Facultății de Arte Constanța – Specializarea Pedagogia Artelor Plastice şi Decorative, de la cele două proiecte expoziționale, inspirate din opera lui Ovidius Publius Naso: “Tristele”, “Ponticele”, “Metamorfoze”, coordonate de conf. univ. dr. Daniela Țurcanu – Caruțiu.

Tânărul pianist Octavian Renea, a început studiut pianului la Liceul de Muzică din Constanța, fiind elevul prof. Victoria Nițu. În paralel, a fost îndrumat de pianiştii Horia Cristian de la Facultatea de Muzică din Braşov şi Walter Kraft - profesor universitar la Seminarul de Muzică din München (originar din Sebeş).

Momentul aniversar a fost încununat prin concertul simfonic susținut de Orchestra Teatrului Național de Operă şi Balet « Oleg Danovschi », sub conducerea dirijorului Radu Ciorei, care a încântat publicul cu *Rapsodia Română nr.2* de George Enescu, “*Simfonia spaniolă pentru vioară şi orchestră”,* op.21, de Eduard Lalo şi “*Uvertura festivă şi academică”* op. 80, de J. Brahms.

Violonistul de renume internațional Gabriel Croitoru a interpretat cu măiestrie *Simfonia spaniolă* de Lalo, pe o vioară Guarneri – 1731, care a aparținut lui George Enescu (obținută prin concurs, în anul 2010).

Punctul final al manifestărilor a fost apoteotic, prin interpretarea *Uverturii festive şi academice* de J. Brahms, care, având în final tema imnului studențesc « Gaudeamus igitur », a constituit un omagiu adus universitarilor prezenți la eveniment.

În Constanța, muzica a conferit momentului aniversar o aură de noblețe, demonstrând că este “esența ordinii, înălțând sufletul către tot ce este bun, drept şi frumos” (Platon).

O superbă aventură violonistică

Evenimentul la care am fost martor în Studioul de concerte Radio poate fi subiectul mai multor comentarii. În primul rând este vorba de amploarea definirii personalității lui **Alexandru Tomescu**, artist şi violonist, arhitect al carierei sale, pentru momentul turneului Stradivarius, întreprins în luna mai 2011. Violonistul se află, anul acesta, la cumpăna realizării mai multor proiecte repertoriale de tipul integralelor, fie prin Concertele de Prokofiev în stagiune, fie discografic cu albumul „Simply Mozart". Dacă se adaugă acum cele **24 de Capricii** de Niccolò Paganini, înțelegem procesul acesta cumulativ drept o acțiune ce cuprinde ani de înfăptuire. Acum, cu aceste capodopere de artă componistică a viorii, „până la – de la" marchează un reper important al carierei sale solistice, dacă ne gândim că laurii Concursului Paganini (Genova 1995) presupuneau deja cunoaşterea şi studiul celebrelor Capricii, cu mulți ani în urmă, oferind argumentele pe care se întemeiază fundația edificiului sonor prezentat sub forma actuală de interpret. Nu greşesc dacă apreciez că îl vom privi deci pe Alexandru Tomescu drept cel care a depăşit această Integrală paganiniană ca inițiatorul unei alte perioade de viață violonistică, însoțit, din 2007, de celebra vioară Stradivarius Elder-Voicu.

Un alt comentariu presupune, chiar succint, să valorizăm nivelul rostirii instrumentale pe care succesiunea celor **24 de Capricii** i-o oferă interpretului. De la detaliul de tehnică specifică, în care aceste creații reprezintă un autentic compendiu de modernizare a execuției violonistice, ne îndreptăm spre arta construcției sunetului, variabilă constantă a diversității adresării, potențată de impresionanta stăpânire a dinamicii şi agogicii prin coardele şi arcuşul celebrului instrument. Se adaugă conştientizarea expresivă a adresării, ca frază, formă şi expresie şi, nu în ultimul rând, capacitatea artistului de a parcurge drumul unei evoluții personalizate de această muzică, *cântat-compusă* de Paganini într-o perioadă de peste un deceniu şi jumătate, paralel cu epopeea beethoveniană, situată la pragul clasicism-romantism. Opera mozaic depăşeşte prin asimilare şi noutate epoca şi vecinătățile, pretinzându-şi, în fața posterității, dreptul la unicitate. Performanța interpretării nu este singura condiție.

Mă reîntorc la concertul evocat acum, pentru un al treilea comentariu, cel al strategiei actuale de construire a recitalului cu **Capriciile** de Paganini pe o gândire contemporană asupra ideii de spectacol propus publicului. Multimedia mijloacelor contemporane poate presupune - sau nu - inventivitatea utilizării efectelor, în dependență de creativitatea de autor a realizatorului. Pentru Alexandru Tomescu, atitudinea diferențiază planul interpretării violonistice de cel al demersului regizoral apropiat de teatrul muzical. Artistul adiționează propria sa prezență, variabilă ca situare scenică, la dialogul cu imaginea filmată pentru proiecțiile primite de un ecran 5x3 m. (unitate de situare a spațiului, în alternativa de „art deco", pentru interpret, cu cea a atelierului, pentru lutier) şi, în paralel, cu ascultătorii prezenți în sală. Se poate transforma în „one man show " un recital de vioară solo ce desfăşoară neîntrerupt seria celor **24 de Capricii** ale nemuritorului romantic italian ? Răspunsul este pozitiv prin realizarea proiectului, din partea interpretului, şi acceptarea propunerii, din partea spectatorilor.

Ajung la o posibilă concluzie de moment asupra evenimentului, cu cel de al patrulea comentariu care demonstrează prezența neobişnuitului în momentul evocat. Legendarul Niccolò Paganini, distins cu premiul nemuririi prin numele său conferit unei mici planete (nr. 2859 !) descoperite de un astronom rus în 1978, este contemporanul nostru, căci muzica acestor **Capricii** nu descinde din dosare de arhivă componistică, vechi de aproape două secole. Ne-a dovedit-o acum Alexandru Tomescu, reconfirmând viața capodoperei, cea a spectacolului de virtuoz şi ecoul strălucitor întreprins de tânărul maestru în fascinanta lume a turneului desfăşurat sub emblema „Stradivarius".

Grigore CONSTANTINESCU

SIMN
21-29/05
2011

Primăvara violoniştilor

Corina BURA

1. O iarnă ce părea că nu se mai sfârşeşte şi o primăvară care se lăsa mult aşteptată a pus la grea încercarea loialitatea publicului doritor de muzică bună, silit să ajungă pe frig şi uneori prin nămeţi la sala de concerte din str. General Berthelot. Meditând la cele ale vieţii am avut totuşi o plăcută surpriză când, de-a lungul unui trimestru, am asistat la o serie de concerte la care şi-au dat concursul cei mai reprezentativi exponenţi ai violonisticii româneşti contemporane. Am constatat cu bucurie că mai sunt multe lucruri bune care se întâmplă şi că pasiunea pentru frumos, asemenea iubirii, este mereu triumfătoare tocmai prin conştiinţa lucrului bine făcut şi mai puţin datorită unor stimulente materiale. Călătoria prin lumea viorii a fost iniţiată de interpretarea celebrului *Concert pentru vioară şi orchestră* de **Beethoven** în viziunea lui **Florin Croitoru**, care, iată, a părăsit pentru moment universul pur virtuoz, pentru a-şi manifesta disponibilităţile şi pe un repertoriu clasic major. Temperament înclinat spre atmosfera romantică, Florin Croitoru a înţeles că acest opus are o poetică aparte pe care a dezvăluit-o printr-o agogică adecvată. Anumite fluctuaţii ale tempo-ului au fost dictate de caracterul olimpian, cu totul expresiv al muzicii, susţinute prin frumuseţea tonului pe care îl posedă. O frumoasă cadenţă de Kreisler şi bisul extras din atmosfera hispanică a lui Isaac Albeniz (transcripţia originală *Asturias*) au dezvăluit o personalitate care se întregeşte printr-un repertoriu pe care îl diversifică şi îl şlefuieşte continuu.

2. La numai două săptămâni **Bogdan Zvorişteanu** a oferit o minunată versiune a *Concertului pentru vioară şi orchestră* de **Jan Sibelius**. Desfăşurând o bogată activitate solistică pe numeroase scene europene, nu sare niciodată peste momentul reîntâlnirii cu publicul bucureştean şi colegii de generaţie. Bogdan Zvorişteanu a fost din totdeauna un violonist foarte interesant, care de la o vârstă timpurie a surprins prin maturitate. În general poate fi considerat un prototip al seriozităţii profesionale, înţelegând prin aceasta echilibrul solid care se manifestă pe toate palierele violonisticii sale. Apariţia sa pe podium inspiră siguranţă, induce un anume confort care provoacă bucuria unei audiţii impecabile: sunet omogen, frazare generoasă, în acelaşi timp rigoare ritmică, tempo adecvat, pentru că Bogdan Zvorişteanu este adeptul unor interpretări cu aură clasică agrementate însă întotdeauna cu elemente stilistice personale care toate estompează un eventual *déja vu*. Orchestra condusă de Valentin Doni, ca de obicei, s-a străduit să creeze acea ambianţă necesară interpretării unui opus romantic, animată poate şi de ideea că o întreagă istorie a ansamblului este legată de familia muzicienilor pe nume Zvorişteanu care de 2 generaţii face cinste podiumului acestei instituţii.

3. A treia secvenţă a adus-o în prim plan pe violonista **Cristina Anghelescu** pe o altă culme a literaturii violonistice, *Concertul în Re major, op.77* de **Johannes Brahms**, acompaniată tot de Orchestra Naţională Radio condusă de această dată de îndrăgitul dirijor Daisuke Soga. Mărturisim că de câte ori C. Anghelescu evoluează pe portativele acestei geniale lucrări rămânem la fel de impresionaţi de măreţia pe care violonista o imprimă acestor pagini, de felul în care înţelege să redea patosul mocnit al acestei muzici. Deşi este o artistă versatilă care abordează cu succes un repertoriu diversificat, prezenţa neliniştitoare a alcătuirilor brahmsiene operează o metamorfoză a sunetului care primeşte consistenţa şi rezonanţa unor clopote de bronz. Prima mişcare s-a construit din fraze superb arcuite, cu susţinere de mare forţă şi calitate în registrul acut, un vibrato diferenţiat, dinamism, în timp ce partea mediană a schimbat atmosfera printr-un parcurs încărcat cu multă poezie. Finalul cu verva-i bine cunoscută şi un bis, *Sarabanda* din *Partita în si minor* de Bach, au încheiat partea întâia a serii.

4. Tot în aceeaşi perioadă a concertat violonistul **Liviu Prunaru**, de această dată la Filarmonica George Enescu, sub bagheta lui Horia Andreescu. Pentru stagiunea în curs artistul a optat pentru o lucrare puţin interpretată pe podiumul românesc, este vorba despre *Concertul nr. 3 op. 58 în re* de **Max Bruch**. Sunt deja familiare sonurile *Concertului în sol minor* sau ritmurile caracteristice *Fanteziei Scoţiene* şi chiar ale celui de-al doilea concert , tot în re, dar iată că acum este restituit *live* (toate sunt demult înregistrate de către Salvatore Accardo) şi acest moment al corpusului concertant într-o variantă străbătută de adânca expresivitate a acestui minunat violonist care este Liviu Prunaru. Foarte preţuit de către însuşi compozitorul, concertul, scris în 1891, este o lucrare de mare anvergură, durează aproape 40 de minute, iar materialul sonor, deşi turnat în mari forme clasice este bogat în linii melodice-teme care merg în perechi sau care derivă unele din altele, conform trendului epocii. Nu este exclus ca Bruch să fi avut în vedere amploarea marilor concerte ale predecesorilor, Beethoven, Brahms şi Ceaikovski, alăturate imaginii celui care a fost Joseph Joachim, de departe cea mai mare autoritate şi cel mai vestit „arcuş” al timpului său. Liviu Prunaru este foarte ataşat de idealul sonor care a caracterizat interpretările unuia dintre cei mai uimitori violonişti, este vorba de Henryk Szeryng. Deşi nu i-a fost discipol, asemenea lui Szeryng, arta sa urmăreşte maxima muzicalitate şi calitate. Nici în cele mai solicitante

momente puritatea sunetului nu a fost afectată de atacurile cascadelor de acorduri, supleţea şi stăpânirea perfectă a arcuşului permiţându-i cea mai subtilă colorare a sunetului. Marele său talent, dublat de inteligenţa muzicală, l-a călăuzit în reliefarea şi diferenţierea cât mai potrivită a stufosului material tematic, reuşind să recompună edificiul sonor atât de „ baroc" al acestui concert. În însufleţitele aplauze ale publicului violonistul a oferit *Andante* din *Sonata a II-a pentru vioară solo* de Bach, cu aceeaşi caracteristică distincţie care emană din toată persoana sa.

5. Şi dacă a fost să fie …„ vremea violoniştilor", iată că un eveniment *hors concours* programat tot de Filarmonică în memoria violonistului şi pedagogului Ştefan Gheorghiu a reunit de această dată într-un recital omagial pe câţiva dintre cei pe care i-a îndrumat şi format în îndelungata sa activitate la catedra de vioară a Conservatorului din Bucureşti şi nu numai. Începând cu decana de vârstă, **Mariana Sârbu** / Italia – în *Sonata „Kreutzer"* alături de Valentin Gheorghiu -, urmată de **Mihaela Martin** / Germania (însoţită de Cvartetul Michelangelo - Haydn şi Puccini), **Florin Paul** / Germania – Mozart (*Duo în Sol* cu Marius Nichiteanu la violă), **Anda Petrovici** (conducând *Pro Arte* la *Sérénade lontaine* de Enescu), **Cristina Anghelescu** – *Sonata de Debussy* cu Viniciu Moroianu, **Liviu** şi **Sebastian Câşleanu** / Germania – Ch.de Bériot, *Duo concertant* şi în sfârşit tumultuosul **Gabriel Croitoru** în *Romanţa* de Dvořak (la pian Valentin Gheorghiu) şi în dificilul *Duo de Spohr* alături de **Simina Croitoru** au creat un tablou a ceea ce a produs cândva învăţământul artistic românesc. Marele absent a fost Silvia Marcovici…

6. Cuprinşi de gânduri nu prea optimiste în ce priveşte viitorul, am aflat că era în derulare un *Concurs Naţional de Interpretare* desfăşurat în amintirea celui care a fost profesorul Victor Giuleanu, rector al conservatorului bucureştean, o întrecere mai „tânără" în peisajul competiţional, aflată la cea de a doua ediţie. Concurenţii s-au prezentat în număr mare deoarece el este conceput pentru toate categoriile de vârstă, înglobând discipline importante ca pianul, vioara, canto şi muzica de cameră. Urmărind evoluţia micilor şi mai tinerilor concurenţi am constat cu bucurie că talentul şi dedicaţia atât a subiecţilor cât şi a celor care îi îndrumă au capacitatea de a asigura continuitatea prezenţei noastre la concertul cultural terran. Nume ca Dumitrescu Mircea, Mitrofan Mirela, Simion Gabriel, Preda Ionuţ, Semeniuc Alexandru, Cavassi Aron, Iordache Georgeta, Şandru Laura, Dobricescu Sânziana şi bineînţeles al câştigătoarei trofeului, Bobeico Alexandra, vor apărea din ce în ce mai des pe site-urile dedicate artei violonistice. O menţiune specială pentru secţia muzică de cameră unde maturitatea participanţilor şi-a spus cuvântul în lucrări de mare dificultate în lucrări semnate de Beethoven, Brahms, Şostakovici, Haciaturian ş.a.

7. Anualul concert simfonic cu program exclusiv de muzică franceză ce se desfăşoară sub îngrijirea instituţiilor de profil franceze a cuprins pe lângă o lucrare contemporană foarte interesantă *Aleph* aparţinând lui Guillaume Connesson şi alta aparţinând lui Florent Schmitt (*Tragedia Salomeei*) celebrul concert pentru vioară şi orchestră scris de **Edouard Lalo** în 1874 cunoscut şi sub numele de *Simfonia Spaniolă*. Solista concertului nu a fost alta decât **Mihaela Martin**, iar dirijorul, desigur, Alain Pâris, al cărui entuziasm în promovarea muzicii franceze este cu siguranţă un exemplu de urmat. Mihaela Martin, una dintre reprezentantele de seamă ale violonisticii contemporane, marchează cronicile ultimilor ani prin excelentele interpretări ale concertelor de Bartók nr. 2, Britten, mai recent Bruch. Pentru Lalo a preferat însă o interpretare liberă care ar fi părut potrivită în limitele genului romantic dacă ar fi existat o colaborare mai strânsă cu orchestra, mai ales la prima mişcare. În rest, ca întotdeauna, multă distincţie, tehnică briliantă, high class…bisul : *Sarabanda în re* de Bach.

8. În sfârşit, un eveniment mult aşteptat, *Concertul pentru vioară şi orchestră* de **Edward Elgar** în interpretarea lui **Remus Azoiţei,** artist care s-a înscris de mai bine de un deceniu pe un traseu ascendent în ce priveşte cotaţia internaţională, fiind prezent pe scenele cele mai importante ale Europei şi Americii. În primăvara fiecărui an concertează la Filarmonică şi la Atheneu, dezvăluindu-şi potenţialul artistic în noi şi noi lucrări. Cât priveşte acest opus pe tema căruia s-au făcut multe speculaţii biografice, apropiat ca suflu romantic de cele 2 sonate pentru orgă, el a dat o nouă măsură fanteziei şi talentului cu care este înzestrată această încântătoare prezenţă violonistică. Alegerea nu este întâmplătoare, credem că bogăţia arhitecturală, amploarea (peste 50 de minute de muzică!) şi ipostazierea tematică a stimulat la maximum trăirea sa artistică, misterul, fiorul epic, visarea sau descriptivul. Solistul a beneficiat şi de prezenţa lui Michael Agrest la pupitrul orchestrei, dirijor care i-a asigurat o însoţire perfectă pe traseul foarte dificil al concertului. Azoiţei se arată a fi un maestru al cadenţelor cărora le dă un înţeles care potenţează natura sensibilă a textului muzical închis în formele propriu-zise. Rămân, asemenea celui din *Concertul în la minor* de Şostakovici, momente de care nu te poţi desprinde, care uimesc prin sensibilitate şi bun gust stilistic. Iată pentru ce am repetat audiţia în seara următoare, când, pe lângă eternul *Andante* din la minorul bachian am ascultat şi *Loure* din acelaşi ciclu. Pe drept cuvânt se poate afirma că la fiecare interpretare a concertului ….*Aqui està encerrada el anima de… violinista…*

Recital Sandu Sandrin

Corina BURA

Exista seri de muzică asupra cărora eşti determinat să reflectezi mai îndelung până se limpezesc impresiile pe care le-a generat fluxul sonor generat de iscusința şi talentul unui interpret. Atunci când acesta are şi dedicația pentru o îndelungată activitate în domeniul inițierii unor tineri în tainele instrumentului şi în misterul muzicii lucrurile devin cu atât mai interesante. Astfel, de cele mai multe ori asistăm la programe alcătuite în mod rafinat, ale căror componente îmbină dificultatea tehnică şi de construcție cu elemente de expresie ale căror adâncimi le învăluie pe primele, trecându-le pe undeva în plan secund.

Credem că aceasta a fost nota dominantă a recitalului susținut la sala Atheneului de către pianistul **Sandu Sandrin** la sfârşitul lunii trecute. Pentru început, interpretul a ales *Sonata op 26 în La bemol major* de **Beethoven**, lucrare care, după cum se ştie, alături de op. 27, 54, 109 sau 110 revelează o libertatea totală în ce priveşte ordonarea parților constitutive din construcția genului, iar la nivel pur formal nici una dintre mişcări nu are structura unui *allegro* de sonată, ci înlănțuie o temă cu variațiuni, un scherzo, un marş funebru (care anticipă cotitura din *Eroica* şi care a fost orchestrat de autor, fiind cântat la funeraliile acestuia în 1827) şi un rondo. Sandrin este mereu tentat să-şi înceapă recitalurile cu opusuri de concepție, deloc spectaculoase, care au trăsături Ianusiene, pentru că tema principală a acestei sonate a fost împrumutată de Schubert pentru *Impromptu-ul op.142 nr.2* păstrând aceeaşi tonalitate, armonia, repartizarea vocilor şi ritmul, mai mult, există o legătură imediată a acesteia şi cu Adagio-ul din *Sonata în do, D 958*. Însuşi Chopin a fost un mare admirator al acestei lucrări împrumutând din structură scherzo, marş funebru cu trio şi un final animat în *Sonata* sa *în si bemol minor*. În contemporaneitate un asemenea moment propune interpretului soluții stilistice multiple. Sandrin a preferat mesajul pur beethovenian, chiar în absența unei reale dialectici specifice acestuia, depăşind cu grație sinuozitățile ermetice ale sonatei, printr-o sobrietate concentrată, deoarece însăşi scriitura porneşte de la încifrare spre clarificare. În cea de-a treia parte pianistul a evidențiat accentele răscolitoare ale marşului funebru, o alcătuire absolută a modelului beethovenian, prin sonorități dureroase susținute în acelaşi timp de o reținută demnitate. Finalul, ceva mai volatil, mai clar scris, a fost interpretat totuşi în acelaşi spirit auster şi dramatic pe care Sandrin l-a imprimat întregului opus, astfel că întreaga instrumentistică a fost canavaua pe care s-au țesut abstractul şi culoarea acestei muzici extraordinare.

În continuare, urmărind o anume logică, Sandrin a atacat *Fantezia op.17 în Do* scrisă de **Robert Schumann** la începutul lui 1837, o lucrare cu un destin neobişnuit, care, în final, i-a fost dedicată lui Liszt. În afara faptului că Sandu Sandrin face casă bună cu acest gen care îi permite o mai mare liberate de mişcare, în care poate să speculeze optim plasticitatea melodică şi culoarea înlănțuirilor armonice, pianistul participă astfel şi la omagierea dedicatorului de la a cărui naştere se împlinesc 200 de ani.

La vremea aceea Liszt ar fi fost printre puținii pianişti capabili să rezolve problemele pianistice ale acestei lucrări, mai ales a salturilor simultane, rapide şi în sens contrar care intră în structura codei din *Mäßig. Durchaus energisch* (partea a doua). Totuşi Liszt a cântat-o doar în particular, incluzând-o însă în corpusul său destinat pedagogiei, iar Clara Wieck a cântat-o abia la câțiva ani după moartea lui Schumann. Sandrin a surprins extrem de bine caracterul rapsodic al primei mişcări, grandoarea rondo-ului – marş ale cărui episoade fac să răsune ecouri din prima parte şi mai ales poetica finalului meditativ, *Langsam getragen. Durchweg leise zu halten.* Aceeaşi atitudine de integrare în conținutul sensibil armoniilor şi al urmăririi evoluției sonore a realizat o execuție plină de naturalețe, încântând un public străin de majorele arcane tehnice semnalate de contemporanii autorului.

Partea a doua a recitalului i-a fost dedicată lui **Chopin** (n.1810), 2 *Mazurci op. 24 nr.1 şi op. 33 nr.3, Scherzo în do# minor op. 39, Nocturna în Mi b* şi, în sfârşit, *Fantezia în fa minor op 49*, un gest care, iată stă cu fața spre trecutul bicentenar, în timp ce prima parte a pregătit desfăşurările aniversare ulterioare. Ordinea a presupus acelaşi crescendo prin simplitatea pieselor care au recreat atmosfera de salon şi care au pregătit *Scherzo*-ul, evident dinamic, căruia Sandrin i-a imprimat un caracter mai mult spre *con moto*. Seara a culminat cu *Fantezia în fa* pe notele căreia pianistul „a presărat” câteva gânduri care pun în balanță idei ca libertate, dezlănțuire, sunetele ca vectori spre expresia de sine, transmiterea şi îmbogățirea mesajului muzical cu noi sensuri prin felul în care eul interpretului întră în rezonanță cu textul propus. *Fantezia op.49*, considerată de unii exegeți ca fiind printre cele mai valoroase lucrări pentru pian într-o singură mişcare scrise vreodată, este brăzdată de un fel de motiv/ idee muzicală cu sens descendent care înrămează o introducere sumbră, foarte bine fixată tonal şi ritmic, pusă într-un contrast aproape violent cu o suprafață care permite o extremă libertate, care se mişcă pe mai multe tonalități inducând sentimentul misterului şi al instabilității.

Pianistul şi-a stabilit excelent strategia nu numai la realizarea deplină a acestui ultim „număr”, ci a întregului arc al serii, timp în care şi-a subordonat toată energia şi ştiința pianistică frumosului muzical.

Arta Florescu – una dintre marile glorii ale artei lirice

La 10 martie a.c. s-au împlinit 90 de ani de când a văzut lumina zilei, în municipiul Bucureşti, viitoarea mare glorie a artei lirice româneşti şi internaţionale, soprana ARTA FLORESCU – Artist al Poporului.

Dovedind, încă din anii copilăriei, o evidentă chemare pentru cea mai intimă şi apropiată artă de inima omului – marea şi adevărata muzică – a început studiile muzicale cu violonista Cecilia Nitzulescu-Lupu şi pianistul Theodor Fuchs şi apoi, canto, cu profesorii: Nicolae Livezeanu şi Alexandru Feraru, continuându-le, cu brio, între anii 1939-1942, la Conservatorul Regal de Muzică din capitală, beneficiind de îndrumarea reputaţilor maeştri: Ioan D. Chirescu, Constantin Brăiloiu, acad. Mihail Jora, Elena Saghin (canto) şi Mihail Vulpescu (operă). Pentru aprofundarea studiilor de specialitate, a urmat cursuri de perfecţionare între anii 1942-1950 în Bucureşti, cu profesoarele Maria Neri şi Lidia Lipkovska (repertoriu de operă), precum şi la Geneva (1946) şi Viena (1947).

Debutul în viaţa muzicală românească a avut loc iniţial la 20 martie 1939, cu un recital de lieduri – acompaniată de pianistul Nicolae Rădulescu, la postul naţional de Radio, iar în concert public, în 1941, la Ateneul Român. În anul următor (29 martie 1942), presa de specialitate a remarcat debutul său la Ateneul Român şi în domeniul oratorului (Stabat Mater, de compozitorul italian Giovanni Clari (1667-1754), sub bagheta ilustrului şef de orchestră Ionel Perlea, şi la 5 noiembrie 1942, la Opera Română din Bucureşti, sub conducerea dirijorului Jean Bobescu, interpretând rolul principal – Lucia, din opera *Lucia di Lammermoor* de G. Donizetti.

Începând din anul absolvirii conservatorului bucureştean (1942) şi până în 1968 (anul pensionării), timp de aproape trei decenii, soprana Arta Florescu a servit, cu exemplar profesionalism şi inegalabilă dăruire, prima scenă lirică a ţării, Opera Română din Bucureşti, interpretând, în calitate de prim-solistă, mari roluri din repertoriul liric clasic şi contemporan. Iată numai câteva dintre titlurile cu care a intrat în istoria acestei prestigioase instituţii: Lucia di Lammermoor, Răpirea din Serai, Nunta lui Figaro, Don Giovanni, Ifigenia în Aulida, Wilhem Tell, Paiaţe, Boema, Tosca, Madama Butterfly, Turandot, Faust, Trubadurul, Traviata, Aida, Rigoletto, Don Carlos, Otello, Mefistofele, Ora spaniolă, Cavalerul rozelor, Pellleas şi Melisande, Jenufa, Târgul din Sorocinsk, Război şi pace etc, iar din creaţia românească: Fata de la Cozia, La seceriş, Amorul mascat şi Capriciu antic.

Aceleaşi incontestabile performanţe artistice – unanim elogiate de presa de specialitate din ţară şi străinătate – au cunoscut şi rolurile interpretate din operete semnate de Fr. Lehar şi J. Offenbach, precum şi din marea creaţie vocal-simfonică (cantate,oratorii, recviemuri).

N-au lipsit din repertoriul general al excelentei soprane zeci şi zeci de lieduri din marile epoci, şcoli şi stiluri muzicale, începând cu creaţia compozitorilor F. Schubert, R. Schumann, J. Brahms, H. Wolff, George Enescu, Paul Constantinescu, Tudor Ciortea, Zeno Vancea, Hilda Jera, Pascal Bentoiu ş.a.

Arta Florescu a cântat în compania celor mai mari voci ale veacului XX şi sub bagheta celor mai cunoscuţi şefi de orchestră ai vremii, pe marile scene lirice ale lumii.

O exemplară activitate a desfăşurat începând din 1961, în calitate de membră a numeroase şi importante jurii naţionale şi internaţionale, până în ultimele luni ale vieţii (1998), pretutindeni prezenţa sa fiind salutată atât la concursurile din spaţiul european, american şi asiatic.

În paralel cu strălucita sa activitate solistică pe scenele româneşti şi de peste hotare, soprana Arta Florescu a fost şi un excelent cadru didactic universitar, începând din 1950 şi până în ultima parte a vieţii. Aproape toţi marii artişti care au participat la concursurile internaţionale au beneficiat şi de îndrumarea sa de specialitate. Iată numai câteva nume: Maria Slătinaru, Viorica Cortez, Marina Krilovici, Eugenia Moldoveanu, Nelly Miricioiu, Sanda Şandru, Leontina Văduva, Lucia Ţibuleac, Adriana Codreanu, Vali Niculescu, Constanţa Câmpeanu, Cleopatra Melidoneanu, Angela Burlacu-Gheorghiu, Anca Dămăceanu, Bianca Ionescu, Emilia Oprea ş.a. Printre discipolii săi se numără, de asemenea, multe soliste lirice de peste hotare (Bulgaria, Cuba, Brazilia, Polonia, Germania, Ungaria, Turcia, Japonia, SUA, Spania) etc.

În urma unei intervenţii chirurgicale, în ziua de 6 iulie 1998, pe neaşteptate, a trecut în eternitate, în plină putere de muncă, îndoliind pentru multă vreme, Teatrul Liric Românesc, muzica şi cultura română, arta lirică naţională şi internaţională.

Pentru generaţiile de azi şi de mâine, nemuritoarea soprană a lăsat şi o importantă moştenire artistică: numeroase discuri ce cuprind o parte din celebrele arii din repertoriul universal şi naţional, filmul muzical *Darclee* şi două volume de memorialistică – în dialog cu reputatul muzicolog Iosif Sava – intitulate „Patimile unei vieţi" (Bucureşti, 1985) şi Contrapunct liric" (Bucureşti, 1987).

Alexandru BĂDULESCU

CLUJ MODERN 2011

Elena-Maria ŞORBAN

Festivalul *Cluj Modern*, înfiinţat în anul 1995, de compozitorul Cornel Ţăranu, ajuns la a noua ediţie (10-15 aprilie 2011), a alăturat la conducere pe compozitorul Adrian Pop.

Repertoriul s-a situat între 1900, prin *Octuorul de coarde* enescian, şi anul în curs, cu prime audiţii absolute. Prezenta sistematizare este complementară cronicilor detaliate (de la adresa de internet cimec.ro).

Genul electroacustic a fost pus în prim-plan prin concertul inaugural. **Diana Rotaru** (n.1981, autoarea mezină din Festival) şi-a integrat muzica într-un spectacol multimedia, *Onde, Ondine* (2010), redând drama solitudinii (voi reveni asupra interpretărilor). În ciclul *The Sound of Image*, tehnica de creaţie a lui **Adrian Borza** transpune elemente vizuale (forme, luminozitate, culori) în muzică (înălţimi, durate, intensităţi, respectiv spaţializări sonore). În *Fractus 3*, componenta acusmatică este agrementată de percuţie. **Mihaela Vosganian** adoptă tot percuţia pe viu, alături de sursa electro-acustică, în piesa *Incursiuni iraniene*, cu elemente orientale arhaice stilizate. **George Balint** face un filozofic *Zoom in pe o stare de linişte* (2008), cu ansamblu instrumental şi bandă; miezul liniştii este înfăţişat ca un ritual gălăgios, rupt, iar repriza prescurtată reface parcă, traseul spre dimensiunea iniţială.

Muzica instrumentală de cameră s-a înfăţişat pe trei coordonate principale: cvartet de coarde, combinaţii timbrale nonconvenţionale şi suflători de lemn. Compozitorul **Cornel Ţăranu**, pe parcursul prezentării concertului susţinut de Ansamblul *Ars Nova*, menţiona sentinţa compozitorului sovietic Glier, aflat în vizită în România, despre măsura valorii culturale, dată de numărul cvartetelor de coarde. Din acest punct de vedere, acum ne-am situa la superlativ! *Cvartetul nr. 1, „Metamorphoses nocturnes”* (1954) de **Ligeti** prezintă stileme bartókiene – de scherzo, bocet, coral – şi alte elemente, de varii descendenţe, precum valsul stilizat, recitativ solistic *parlando rubato* – integrate în stileme ale propriei individualităţi componistice. *Cvartetul de coarde nr. 2*, versiune revizuită (2010, p.a.a.) de **Dumitru Capoianu** a arătat dramatismul unui autor prea puţin prezent în viaţa de concert, tăios în prima parte, apoi persiflant şi cu un final de joc care părăseşte ludicul devenind tragic. *Cvartetul de coarde* (1973, p.a.) de **Adrian Iorgulescu** dovedeşte o maturitate precoce a autorului, rămânând, chiar după decenii, o lucrare de referinţă pentru modernitatea genului – cu pânze sonore, pointilism, *tremoli*, *glissandi* cu efect de chiuituri, polifonii eterogene, elemente de *scherzo*, o meditaţie pe motivul ritmic al destinului, aspecte caricaturale cu sonorităţi de *Dorfmusikanten* românesc – reunind schiţe pregnante într-o dramaturgie coerentă.

Lărgiri ale speciei de cvartet de coarde au fost cvintetul cu pian, sextetul şi octuorul de coarde. *Akea* (1986) de **Xenakis** şi *Klavierquintett* (1999) de **Alexander Müllenbach** (n.1949, activ la Salzburg) sunt muzici „grele”, de intense trăiri expresioniste, cu substanţă muzicală densă. Mai transparente, *Fünf Momente für Streichsextett* (1991) de **Wolfram Wagner** (n. 1962, Viena). *Octuorul* de **Enescu** a fost o culminaţie a Festivalului.

Din alte domenii timbrale, am audiat piesele *De la pământ la cer* (2011, p.a.a.), pentru ansamblu de percuţie, de **Iulia Cibişescu-Duran**, *Ciubumé* (anagramă din „buciume”, 2011, p.a.a.), pentru saxofon (înlocuit acum cu contrafagot şi clarinet bas), de **Horia Şurianu**, *Incantaţii* (1992) de **Viorel Munteanu**, precum şi *Aurorae* pentru cvintet de suflători (1999) de **Dan Dediu** – creaţii având în comun decantarea subtilă a tradiţiilor româneşti, inventivitate coloristică, dramaturgie convingătoare. Pianul solo a fost reprezentat printr-o unică piesă, *Evryali* (1973, p.a.) de **Xenakis**, de un modernism... moderat (eventual, de sorginte bartókiană), cu un parcurs ludic de virtuozitate impresionantă.

Cornel Ţăranu

Muzica de cameră cu text a prezentat trei teme principale: *ars poetica*, tematica socială, respectiv, cea religioasă. **Cornel Ţăranu** s-a oprit asupra „intonării” unor poezii de Blaga, de către bariton, pe drumul „de seară”, „spre soare-apune”, al „cântăreţilor bolnavi”, pe fondul tonurilor instrumentale predominant întunecate

(clarinet bas, corzi), sub genericul *Uşor nu e cântecul* (2010, p.a.a.). Un mesaj similar exprimă cantata *Preţuitorul* de **Myriam Marbe**, pentru tenor, recitator şi ansamblu (1990), pe un text de Paul Aristide, soţul compozitoarei: *ars poetica – ars morendi*. Cântecele de **Ligeti** şi de **Kurtág** din concertele Ansamblului *Prague Modern* au situat *ars poetica* în sorgintea cântecului popular. Tematica socială a fost exprimată cu mare forţă expresivă de compozitorul vienez **Herwig Reiter** (1941), prin cantata „Despre femeile foarte sărace", pentru soprană şi ansamblu (1995), pe versurile poetei Christina Nöstlinger. Am apreciat calităţile muzicii, de comunitate cu spiritul vienez al operelor lui Berg, tratare languros-decadentă a valsului, parcursul ei cu contraste, gradaţii, culminaţii – ex., toccata vocală pe versiunea „Toţi bărbaţii". **György Selmeczi** (n. 1952, compozitor maghiar de origine clujeană) a prezentat oratoriul cameral *Stabat Mater* pe versurile latine medievale, combinate cu texte populare ceangăieşti, stratificare transpusă sugestiv în instrumentaţie, o combinaţie de tradiţii: trio popular şi cvintet de coarde clasic (cu viola folosită pe post de contră), acompaniind cvartetul solistic vocal.

Marin Cazacu

Recviemul (1941, primul recviem românesc, p.a.a.) de **Zeno Vancea** a fost o culminaţie. Reconstituit de compozitorul Adrian Pop, afirmă tradiţia funebră a Bisericii Orientale prin texte liturgice şi limbaj modal eufonic. Dramaturgia cor-soli este de tip clasic, vocile individuale intervenind discret, în momente de asumare personală a credinţei. Pagini cursive *a cappella*, de sugestie renascentistă şi interludii orchestrale, scriitura coral-simfonică fugato transmit acceptarea calmă morţii, făcând parte din taina continuă a vieţii.

Privilegiul de a li se interpreta muzică simfonică şi concertantă a revenit seniorilor **Cornel Ţăranu** şi **Pascal Bentoiu**, precum şi tânărului **Ciprian Pop** (n.1977, activ la Cluj). *Simfonia „Memorial"* (2010, p.a.a.) de Ţăranu, dedicată victimelor totalitarismului, reflectă stilul simfonic personal al autorului. *Concertul pentru violoncel şi orchestră* (1989) de Bentoiu se configurează ca o dezlănţuire de virtuozitate a tuturor partenerilor, în îmbinare monopartită a mişcărilor. C. Pop, *„Patima pământului"* (2003, p.a.) construieşte patru gradaţii hiperbolice, pornind de la un motiv iniţial, ca un bocet, învelit în pânzele cordarilor.

Interpreţii. Brandul cel mai durabil al muzicii moderne româneşti, **Ansamblul *Ars Nova***, înfiinţat în 1968, condus de Cornel Ţăranu a plasat Festivalul *Cluj Modern* pe orbită europeană. **Ansamblul *Adhoc*** – director artistic Adrian Pop, dirijor Matei Pop –, fondat la ediţia precedentă *Cluj Modern*, se impune prin profesionalism şi dedicare. **Ansamblul de percuţie al Academiei de Muzică „Gh. Dima"**, condus de Grigore Pop, a servit la maxim muzica. Ansamblul ***SeduCânt*** – coregrafia Georgiana Bobocel, video Mihai Cucu –, având ca protagoniste pe Ana Chifu (flaut) şi Maria Chifu (fagot), puse şi în ipostaze de cânt vocal şi dans, ilustrează noul sincretism. **Cvartetul *Euphonia***, format din studenţi ai AMGD, a arătat puterea sa de asimilare în favoarea expresivităţii lărgite a muzicii noi. **Ansamblul *Prague Modern*** condus de compozitorul Michel Swierczewski este superlativ prin coordonare şi virtuozitate. Reunirea ***Cvartetului Transilvan*** şi a ***Cvartetului Arcadia*** este o formulă interpretativă care ar merita să stea în atenţia forurilor noastre de export cultural!

Dintre solişti, din lipsă de spaţiu, menţionăm doar pe violoncelistul **Marin Cazacu** şi clarinetistul **Aurelian Băcan**, precum şi performanţele maxime oferite de baritonul **Cristian Hodrea**, tenorul **Andrei Mâţă** (cu *Ars Nova*), sopranele **Irena Troupova** (*Prague Modern*) şi **Adela Zaharia** (în Ansamblul *Ad hoc*). **Orchestra şi Corul Flarmonicii „Transilvania" – dirijor Nicolae Moldoveanu, maestru de cor, Cornel Groza** – au fost la înălţime. Aspecte ale muzicii moderne şi postmoderne au beneficiat de substanţiale interpretări teoretice, prin conferinţa „Xenakis, Kurtág, Ligeti – identitate şi diferenţe", a compozitorului Michel Swierczewski (Praga/Paris), filmul documentar grec *Charisma X – Iannis Xenakis* (2008) al regizorului Efi Xirou, Simpozionul „Muzica central-europeană în actualitate: încotro?", coordonat de Gabriel Banciu şi Adrian Pop, moderator Pavel Puşcaş.

Publicul numeros – beneficiind de prezentări orale introductive ale concertelor, o modalitate apreciată – a rezonat cu muzica modernă, arătând că, din punctul de vedere al receptării artistice, Clujul a intrat în normalitatea de a savura creaţia contemporană.

Foto: Corina Ceclan

UN INTERPRET DE MARE ANVERGURĂ

Marcel FRANDEŞ

Violonistul **Remus Azoiței** ne aduce, de câte ori revine pe scena Ateneului Român, încântare, fior, eleganță şi unicitate în interpretare. Un solist complex, ce îmbină forța afirmațiilor melodice cu sensibilitatea exprimării printr-un ton foarte calitativ. Un interpret ce deține o paletă coloristică perfect mulată pe fluxul muzical şi o tehnică violonistică sugerând, după opinia mea, îmbinarea metalului nobil cu cristalul de rubin.

Alături de cariera solistică, Remus Azoiței desfăşoară şi una pedagogică: actualmente, el este cel mai tânăr profesor de vioară din întreaga istorie a *Academiei Regale de Muzică* din Londra. Artistul român este, totodată, Director Artistic şi membru fondator al Societății *Enescu* din Londra. După absolvirea Universității Naționale de Muzică din Bucureşti, Remus Azoiței a obținut o bursă de studii la *Juilliard School* din New-York. A susținut concerte şi recitaluri în renumite săli precum: *Carnegie Hall* din New-York, *Konzerthaus* Berlin, *Concertgebouw* Amsterdam, *Salle Cortot* Paris, *St.-Martin-in-the-Fields* şi *Wigmore Hall* din Londra, *Auditorio Nacional* Madrid şi *Konzerthaus* Viena. Remus Azoiței a înregistrat în premieră mondială integrala lucrărilor pentru vioară şi pian de George Enescu, alături de pianistul Eduard Stan, la Casa de discuri *Hanssler,* din Germania. Această înregistrare a fost realizată pe celebra vioară *Stradivari – Maurin,* construită în 1718.

La sala Ateneului Român din Bucureşti, în concertul Orchestrei simfonice a Filarmonicii *George Enescu* din 14 aprilie 2011, dirijat de Mikhail Agrest, Remus Azoiței a interpretat *Concertul pentru vioară şi orchestră, în si minor,* op. 61 de Edward Elgar. Acest concert este considerat a fi ultimul opus de notorietate al compozitorului. Este una dintre cele mai dificile partituri romantice, atât ca întindere, cât şi sub aspectul tehnicii violonistice utilizate (acorduri multiple, octave în duble coarde, arpegii *veloce* pe toată tastiera viorii, *spiccato,* precum şi o cadență de mare virtuozitate).

Interesant este faptul că fiecare parte a concertului conține teme muzicale ce au fost inspirate de persoane care au însemnat ceva special pentru Elgar.

Remus Azoiței mânuieşte arcuşul cu o finețe ce te duce cu gândul la manşa unui avion. El simte fără vreun aparat exact presiunea şi viteza de deplasare care menține sunetul într-un culoar luminos, dincolo de nori. Te poartă cu sine pe strune, te face să-i percepi zâmbetul sufletului său, atunci când cântă. În momentele de culminație se lasă uşor pe spate, în dorința de a proiecta sonoritățile viorii spre cupola Ateneului, acolo de unde 'ploaia armonicelor' va învălui auditoriul. Încă de la prima intrare a viorii soliste, auzeai sunetul plin de noblețe, încălzit de un *vibrato generos*, minunat calibrat în registrul grav. Experiența concertistică îşi spune desigur cuvântul, violonistul cunoaşte tot ce se întâmplă muzical pe scenă în jurul său. Astfel, uneori, el se întorcea spre viorile prime spre a le lua cu el în unison. Dincolo de profesionalism, galantonia se făcea simțită în colaborarea solistului cu dirijorul şi acompaniatorii lui. Gândirea muzicală şi naturalețea mişcărilor instrumentale ale lui Remus Azoiței conduc la o expresivitate extrem de convingătoare. El are o emisie pură în cantilene, ştie să închidă sau să suspende fraza muzicală cu o răbdare de mare interpret, iar filajele prelungite ale sunetelor transformă arcuşul său într-o baghetă magică imponderabilă. Trecerea de la un eveniment muzical la altul era realizată cu o fluență fascinantă. Tonul său reavăn, alături de sinceritatea comunicării, risipea orice formalism în interpretare, iar categoria estetică a frumosului era astfel mereu prezentă. Splendidă a fost şi aceea atmosfera plină de serenitate a *Andante*-lui, partea mediană a concertului. Dirijorul Mikhail Agrest şi Orchestra simfonica a Filarmonicii *George Enescu* au reuşit un acompaniament de mare clasă. Finalul, desfăşurat într-un *tempo* alert, precum şi cadența solistică - cu acele intervențiile în *pizzicato tremolando* ale ansamblului orchestral - au constituit un moment de deosebită atractivitate. *Coda* a fost cântată într-o atmosferă plină de avânt. După acordul final, au urmat ropotele de aplauze şi repetate chemări la rampă. La cererea publicului, artistul a interpretat *Andante* din *Sonata a II-a pentru vioară solo, în la minor* de Johann Sebastian Bach. Am admirat construcția boltită, în care delicata temă este acompaniată de pulsația sunetelor în şaisprezecimi. Câtă interiorizare! O magnifică artă violonistică închinată expresiei sacre. Părea un gest smerit de rugă, cu voce abia şoptită.

Serata simfonică de muzică romantică a fost împlinită prin interpretarea *Simfoniei nr. 6* de Piotr Ilici Ceaikovski. Despre *Simfonia Patetica*, însuşi compozitorul spunea, *o iubesc aşa cum nu mi-am iubit niciodată vreo partitură: nu exagerez, în simfonia aceasta se află tot sufletul meu*. Şi această muzică se cântă astăzi în toată lumea, se ascultă în marile săli de concerte, iar cuvintele sunt puține pentru a-i descrie frumusețea. Am ascultat această capodoperă ceaikovskiană de multe ori. Interpretarea dată de Mikhail Agrest a fost una entuziasmantă. Toate planurile dinamice minimale erau pătrunse de o intensă trăire. Remarcabilă a fost şi gradarea tensiunii emoționale pe parcursul mişcărilor simfoniei. În Finalul, *Adagio lamentoso,* se simțea apriga luptă a ființei umane cu viața.

Dirijorul rus Mikhail Agrest s-a născut la Sankt Petersburg. Studiile le-a făcut în SUA, la *Indiana University. School of Music,* avându-l ca profesor pe Josef Gingold. Apoi, revenit în Rusia, s-a perfecționat cu Ilya Musin şi Mariss Jansons. În 2001 a devenit dirijor la *Teatru Mariinsky*.

Ce poate oare topi carapacea de țestoasă a sufletului nostru de trecători prin secolul al XXI-lea, dacă nu muzica romantică?

O premieră „di granda” la Operă

Doina MOGA

Duminică, de 1 mai, pe scena ONB, a fost prezentată în premieră opera de autor a celebrității mondiale Jiri Kylian „Falling angels", balet care a întrunit încă din primul moment de vizionare acele elemente de succes care dau ordinul de mărime al unei creații coregrafice de excepție. Realizată pentru a omagia femeia în general şi femeia artist în special, după cum mărturiseşte chiar autorul, lucrarea îmbină cu virtuozitate şi eleganță structuri gestice cuprinse într-o rigoare geometrică, străbătută ici şi colo nu prea des, dar nici prea rar, de accente filmice rapide, ascuțite, gingaşe, care dezvăluie jocul dintre concret şi vis; strictețe şi libertate; apartenența la „ceva" şi independență. Iar „druming part I" din muzica lui Steve Reich, suportul, de fapt partenerul de dialog al coregrafului, a purtat spectatorii (pe mine în mod sigur) într-un imens arc de timp ce figura femeia din primitivism până la cea din acuta modernitate. Compusă exclusiv din percuție cu tot ceea ce presupune cunoaşterea acestei partide instrumentale, muzica, mai bine spus ritmurile (acest partener-suport) s-a întâlnit armonios cu ingeniozitatea coregrafiei ca într-un *pas des deux* a două personalități mai mult decât interesante. Cât priveşte interpretarea celor 8 balerine, pot spune cu reală satisfacție că, deşi structura lor ca şi repertoriul abordat până acum, preponderent clasic, le îndreptățea să fie poate uşor stinghere în acest vocabular modern, diferit ca unghiuri, viteză, durată de mişcare, linie, rigoare geometrică, zvâcnire, etc., au fost absolut perfecte. De aceea le numesc. Ele trebuie ştiute, văzute şi apreciate pentru că merită pe deplin: Adina Tudor, Andra Ionete, Corina Tudosan, Cristina Dijmaru, Bianca Ungureanu, Bianca Stoicheciu, Megumi Koshi, Alexandra Gavrilescu. Mi-a mai plăcut şi concepția spectacolului, datorată integral directorului departamentului în cauză, prim balerinei Simona Şomăcescu, care a fost admirabilă: Balanchine în prima parte şi Kylian în a doua, punând într-un contrapunct de mare rezonanță două universuri, două limbaje, două tehnici de dans diferite, astfel că după spuma, fantezia şi plutirea din „Vals Fantezie" şi „Serenada", unde „am ascultat cu ochii" Glinka şi Ceaikovski, a urmat Kylian şi tobele lui Steave Reich, pe care oricât de straniu ar suna „le-am văzut cu auzul". Astfel, după ce şi-a inclus în repertoriu Balanchine, Klug şi Kylian, ONB, departamentul de balet în speță, se înscrie printre cele mai importante companii continentale. Există afirmații diverse şi din mai multe direcții ale unor mari personalități din coregrafia națională şi internațională, care spun că în România există o renaştere vizibilă o şcolii şi scenei de dans. Aşa este şi exact asta am văzut cu prilejul premierei. Publicul, în rândul căruia am sesizat şi mai puțin cunoscători în ale comportamentului într-o sală de elită, până la urmă a fost unanim cucerit de „Falling angels" unindu-şi aplauzele în bătăi sacadate, lungi şi omagiind artiştii, ridicându-se în picioare. Seara de 1 mai la ONB a fost un succes de suflet, un succes de sală, un succes de opțiuni, un succes de clasă, de fapt, pur şi simplu, un mare succes.

Mirabila scenă de Doina Moga

Mircea ŞTEFĂNESCU

Tudor Arghezi spunea: „Carte frumoasă, cinste cui te-a scris".

Şi trebuie spus că greu foarte greu poți găsi o carte frumoasă, nu atât într-un domeniu predilect, cum este poezia sau proza, cât în cele care prezintă critica de concert, de spectacol de operă şi de balet, sau spectacolul lumii, aşa cum l-a văzut autorul în cauză.

Mirabila scenă, volum apărut la Editura Muzicală în 2010, se distinge încă din primul moment al lecturii prin acea fascinantă dinamică a adevărului, prin reimplementarea sensurilor pierdute la mulți, mulți autori, ale gestului cultural în relevarea actului artistic, prin starea de atitudine care generează şi susține un demers amplu, pe cât de onorabil pe atât de profesional.

Scrisul la Doina Moga este un instrument, dar nu o finalitate, este o stare de conştiință, este dorința de mare generozitate de a dărui marilor şi foarte marilor personalități artistice, asupra performanțelor cărora se opreşte, acea recunoaştere de presă confirmată de o semnătură respectată şi admirată, cât şi cititorilor, file de eveniment artistic şi file de viață, pentru că toate acestea se întrepătrund şi pulsează corolate de acea credință adâncă a faptului de a fi meritat toate de a fi fost trăite.

Cartea are şi marca originală a unor pagini de proză memorialistică scrise interesant şi cu talent şi fără îndoială importante.

Doina Moga oferă cititorilor o lume a artei şi a creației artistice, o lume plină de culoare şi de febrilitate evenimențială, o lume pe care pentru a o pune în halograma umană probează luciditate şi o extraordinară devotare.

Mirabila scenă este şi volumul în care Sibiul şi Săliştea Sibiului au capitole speciale, atât ca istorie – muzicală şi națională – cu titlu personal, dar şi cu o multitudine de titluri al căror subiect este noua stea în strălucire în coregrafia românească, şi anume Teatrul de Balet din Sibiu înființat în urmă cu câțiva ani şi care de pe acum are rezonanțe continentale .

În fapt, Doina Moga, prin articolele sale, a fost incitarea şi mentorul acestei companii coregrafice, prin autoritatea sa în arta dansului care din multe puncte de vedere este recunoscută a fi supra specializată. Este şi o pledoarie pro domo, dar este şi o relevare în absolut, pentru că fiecare spectacol este unic şi irepetabil în felul său, şi Doina Moga prinde şi surprinde esențele prin linii care le conferă luminozitate şi viabilitate. Totuşi, de nicăieri în carte nu se iveşte vreun mesaj sau vreo vibrație de provincialitate. Fie şi în contextul în care mulți ani autoarea şi i-a petrecut în Marea Britanie, inclusiv la Londra.

Există o lume în această carte. Şi o lume mirabilă pe o mirabilă scenă, şi ochiul şi mintea trează şi inteligentă care priveşte şi transmite cititorilor, odată cu fixarea informațiilor pentru istoria muzicală şi coregrafică a acestui timp, acea fină, distinctă, elegantă şi îndatoritoare imagine a unei lumi umane şi a artei spectacolelor de operă, de balet şi a concertelor simfonice într-o suită de povestiri şi întâmplări, cronici muzicale, reportaje, interviuri şi pagini autobiografice.

Există o frumusețe în această carte, şi această frumusețe este acea înviorare teafără a spiritului, sau cum spunea Walt Withmann: „Uitându-mă peste lume, am văzut că maldărul de bine e mai mare decât maldărul de rău".

Fior de blues şi jazz în mai

Ca în fiecare primăvară, luna mai dă gongul festivalurilor…

Jimbo Blues 2011

Teatrul de vară din pitorescul oraş bănăţean Jimbolia a găzduit, în serile de vineri 6 şi sâmbătă 7 mai, cea de a IX-a ediţie festivalieră sub acest generic, organizată de **Primăria** şi **Casa de cultură** ale oraşului, cu implicarea necondiţionată, dăruită a conducătorilor celor două instituţii menţionate.

În fruntea grupului propriu numit **„Trenul de noapte"** (**Rareş Totu** - ghitară, **Robert Ardeleanu** - ghitară bass, **Constantin Bărbăşelu** - baterie), energicul „soldat universal" al muzicuţelor în bandulieră, **Marcian Petrescu**, şi-a regalat spectatorii printr-un program stenic, substanţial, din care n-au lipsit atrăgătoarele compoziţii cu tentă... misogină ale protagonistului, precum „Nu mă mai stresa", „Cicăleala ei m-a înnebunit", „Femeia ta-i urâtă". Pentru prima oară prezent la Jimbolia, **„Mike Godoroja and the Blue Spirit"** a aliniat formula remaniată şi multi-instrumentală a grupului, cu mai noii componenţi **Luca Marius** (ghitară, dulcimer, banjo, mandolină), **Alex Vişan** (ghitară, buzuki), **Virgil Oprina** (ghitară bass) alături de titularii **Marius Dorin Vintilă** (baterie) şi liderul vocalist al grupului, în prezentarea noului proiect quasi acustic intitulat **„Balkan Blues Society"** constând în preluarea şi răstălmăcirea ritmic-timbrală a unor blues-uri tradiţionale; prilej de a aplauda şi câteva recente creaţii ale lui **Mike Godoroja** între care cele numite „Irish", „Blues-ul sufletului meu zdruncinat". Venind din Pancevo şi Beograd, grupul sîrb **„Blue Family"** a lăsat o bună impresie prin ţinuta interpretativă şi dezinvoltura scenică, componenţii săi – **Milan Jaraković** (ghitară bass), **Ivan Stanosević** (ghitară), **Nikola Inić** (vocal, trompetă, ghitară), **Ljubomir Djordjević** (harmonica), **Rade Krivocuća** (baterie) – promovînd cu notabile rezultate blues-ul tradiţional.

În seara a doua i-am reascultat cu satisfacţie pe **Johnny Bota** - ghitară bass, vocal, **Alex Man** - ghitară, **Toni Kühn** - claviaturi, **Lucian Nagy** - saxofon tenor, djembe, percuţie, vocal, **Maria Chioran** - vocal, **Lică Dolga** - baterie, laolaltă **„Bega Blues Band"** din Timişoara, un grup din ce în ce mai pregnant, mai comunicativ, promovînd îndeosebi teme din repertoriul jazz-ului. Ultimele două apariţii scenice ale ediţiei festivaliere au venit din Ungaria: **„Blues Rádió Budapest"** (cu **Kapitány Sándor** - ghitară, vocal, **Sárady László** - ghitară, **Szabó Tamás** - claviaturi, **Huszák Zsolt** - ghitară bass, **Kapiás Gábor** - baterie) specializaţi în fuziunea blues rock şi mai ales celebrul grup de jazz tradiţional **„Molnár Dixieland Band"** care activează de aproape o jumătate de veac, septet alcătuit din excelenţii interpreţi improvizatori **Dr. Molnár Gyula** - clarinet, saxofon alto, vocal, **Garay Márta** - pian, vocal, **Sallai László** - trompetă, **Korb Attila** - trombon, **Kiszin Miklós** - contrabass, **Kréter Károly** - banjo, **Bodó Jozsef** - baterie.

Cornel Macarie

„Jimbo Blues" ediţia a IX-a, un festival remarcându-se prin calitatea selecţiei artiştilor, fermitatea organizării, ţinuta recitalurilor, dar având de înfruntat frigul care i-a pus la grea încercare pe spectatorii prezenţi sub cerul liber...

„Galele studenţeşti de jazz" – Sibiu 2011

După un deceniu în care au figurat doar ca o anexă a Festivalului de Jazz de la Sibiu, **„Galele Studenţeşti de Jazz"** ajunse în 2011 la ediţia a XI-a (9 – 10 mai), s-au dorit şi au reuşit a fi ***un eveniment festivalier în sine***, întru totul reuşit sub raport organizatoric şi artistic. O manifestare beneficiind de o locaţie anume – **Teatrul „Gong"** – o coordonare autocefală, un buget de sine stătător, ca şi impunerea sa într-o perioadă stabilită prin decizie proprie, de astă dată desfăşurându-se nu doar ca un preambul la Festivalul de Jazz, ci chiar paralel cu acesta, concurându-l! Sub egida **Ministerului Educaţiei, Cercetării, Tineretului şi Sportului**, a **Autorităţii Naţionale pentru Sport şi Tineret**, **Casa de Cultură a Studenţilor din Sibiu** a izbutit rara performanţă de a duce la bun sfârşit, impecabil şi cu cert profesionalism, toate intenţiile organizatorice. Un juriu de certă autoritate în materie, o preselecţie riguroasă a competitorilor, superioare condiţii de cazare şi hrană pentru toţi invitaţii, promoţia oportună asigurată de partenerii

media, calitatea sonorizării, ținuta estetică a premiilor, diplomelor şi suvenirurilor personalizate oferite participanților, legarea **Galelor Studențeşti de Jazz** de numele regretatului profesor **Nicolae Ionescu**, – în general o minuțioasă atenție acordată celor mai neînsemnate detalii, iată tot atâtea argumente pentru care responsabilii evenimentului merită nota maximă. Să nu uităm a releva numeroasele recitaluri ale „consacraților” ce au îmbrăcat în chip benefic concursul propriu-zis, făcând deliciul publicului: ne referim la tandemul sibian (ghitară şi voce) **„Titus Constantin & Iulia Em”** (**Iulia Mitrea**), uimitorul grup vocal **„Harmony”** întemeiat şi condus de profesorul **Constantin Iridon** (alcătuit din tinerele şi frumoasele vocaliste **Ioana Muntean**, **Sandra Andrei**, **Veronica Arizancu**, **Teodora Bîrsan**, **Denisa Demian**, **Ramona Stănilă** şi tînărul **Adrian Lăpădătescu**, acompaniați instrumental de **Marius Ciprian Oancea** - pian, **Cornel Lepădatu** - ghitară, **Lionel Ciorogar** - ghitară bass, **Lucian Fabro** - baterie şi de însuşi liderul **Constantin Iridon** la saxofon tenor), Trio-ul arădean **„Mario & The Teachers”** coordonat de profesorul de percuție **Mario Florescu** (alături de el, profesorii **Radu Rotaru** - claviaturi şi **Cristian Petica** - saxofon alto), remarcabilul duo **Luiza Zan** (vocal) – **Alex Man** (ghitară) ca şi cvintetul sibian de neo-soul, funk, jazz, Rhythm 'N' Blues purtînd genericul **„Guilty Lemon”** compus din **Mihaela Pîțan** - vocal, **Mihai Pîțan** - claviaturi, **Gabriel Sarkadi** - ghitară, **Sergiu Bodescu** - ghitară bass, **Adrian Ban** - baterie. Am numărat în cele doar două seri de spectacol nu mai puțin de douăsprezece momente scenice (recitaluri plus festivitatea de premiere) cu participarea a 44 de interpreți – continuate în minunatele nopți de la **Clubul „Nicolae Ionescu”** găzduit de localul **„Imperium”**! Fără excepție, colectivul organizatoric a depus susținute eforturi, şi-a sacrificat orele de neodihnă, nu doar în serile **Galelor Studențeşti** ci şi cu multă vreme înainte... în fapt „eroul” acestei admirabile reuşite rămâne directorul **CCS Sibiu**, tânărul şi neobositul **Cornel-Alin Macarie**, ajutat de mereu entuziastul **Alexandru „Dundi” Braşovean**.

Iată şi palmaresul competiției: ***Marele Premiu* „Trofeul Nicolae Ionescu”** atribuit formației **„New Wave Trio”** din Bucureşti (**Toma Dimitriu** - pian, **Michael Acker** - contrabass, **Costinel Mirea** - vioară); ***Premiul pentru cel mai bun solist instrumentist*** dobândit de violonistul bucureştean **Costinel Mirea**; ***Premiul pentru cel mai bun solist vocal*** acordat cântăreței clujene **Elena Mîndru**, **Quintetul** condus de ea (cu saxofonistul **Dan Păcurar**, pianistul **Tajti Albert**, contrabass-istul **Daniel Dumitrana**, bateristul **Silaghi Grațian**) adjudecîndu-şi ***Premiul pentru cele mai bune aranjamente orchestrale***; ***Premiul pentru cel mai bun grup*** a revenit Quintetului **„Jazz Challenge”** din capitală (reunindu-i pe **Dan Nicolau** - trompetă, **Alexandru Borşan** - pian electric, **Ciprian Pop** - ghitară, **Răzvan Cojanu** - ghitară bass, **Cătălin Putinger** - baterie), din Bucureşti fiind şi vocalistul **Alex G** care a primit ***Premiul Clubului de Jazz „Nicolae Ionescu”***; ***Premiul special al juriului*** conferit vocalistei pianiste **Ina Cristea** din Iaşi; grupul clujean **„Aria Blue”** recompensat cu o **Diplomă de participare**.

La **„Green Hours International Jazz Fest”** din Bucureşti, ediția a III-a (19 – 22 mai) şi la **„Jazz Napocensis”** de la Cluj (23 – 26 mai) mă voi referi în următorul număr al revistei.

Florian LUNGU

Noni = **INON**

Gabi MATEI

A început să cânte imediat după ce a rostit primele cuvinte şi, în timp, pasiunea sa a devenit un mod de viață : a câştigat aproape toate concursurile interne şi internaționale pentru copii la care a participat. Anul trecut a fost ales de către Disney Channel să interpreteze varianta românească a single-ului “I Wouldn't Change A Thing” (Nu aş schimba nimic), din coloana sonoră a peliculei Camp Rock 2, iar acum INON aka Noni Răzvan Ene lansează “Give Me The Sunlight”.

Compus de către Sunrise INC şi Liviu Hodor, single-ul de debut al proiectului INON are toate premisele ca în scurt timp să devină un hit – sound-ul de club şi refrenul uşor de reținut fiind doar două dintre atuurile sale.

“Muzica este cel mai important lucru din viața mea şi tot ceea ce am făcut până acum are legătura cu cântatul. Colaborarea cu Disney a avut un rol important; a fost exact acea maturizare de care era nevoie”.

O nouă ratare. Ei, şi ce?

Ana-Maria SZABO
Marius GHERMAN

Ce a fost, de acum se ştie, aşa încât ne mulţumim să facem un scurt istoric al desfăşurării faptelor, fără a le cosmetiza în vreun fel, rezervându-ne dreptul de a trage unele concluzii la final.

Primire frumoasă

În ciuda celor declarate de reprezentanţii TVR după concurs, gazdele germane au acordat aceeaşi atenţie formaţiei Hotel FM ca tuturor celorlalţi participanţi. N-am fost la Düsseldorf, dar relatăm din presă, aşa că n-avem motive să ne îndoim: program divers, vizitarea oraşului şi a împrejurimilor, alături de echipa de la RP Online, important site de ştiri german, întâlniri cu ceilalţi participanţi, promovarea cântecului (interviuri jurnaliştilor din toată Europa, pe vapor, pe Rin) şi altele. Între acestea din urmă un spectacol organizat de OGAE Germania, petrecerea delegaţiei Olandei (noi am avut oare un eveniment similar?), unde cei trei artişti români au cântat câteva melodii şi au acordat numeroase interviuri, vizită la Muzeul Neanderthal, întâlnire cu românii din Düsseldorf şi Köln (a propos, nici un punct din partea Germaniei, ţară unde se află numeroşi români!), nemaivorbind de ceremonia de deschidere oficială, evident cu covorul roşu obligatoriu. Iată aşadar tot atâtea ocazii pentru formaţia Hotel FM de a se face cunoscută şi de a-şi face lobby, sperând că a încercat acest lucru şi echipa de la TVR. Că n-a reuşit mare lucru s-a văzut la final...

România

Cote, pariuri

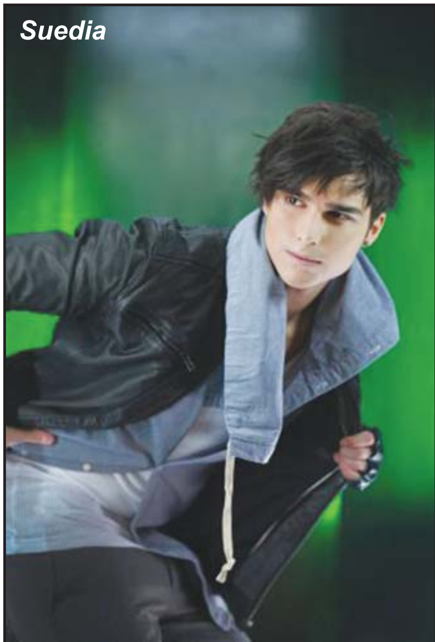
Culmea este că nu s-au prea adeverit previziunile caselor de pariuri. Dar şi mai ciudat este faptul că, în condiţiile în care s-a vorbit de 50% vot al publicului, iar reţelele de socializare au declanşat inclusiv revoluţii, gemenii irlandezi din simpaticul duet Jedward, lansaţi în 2009 la „X Factor" (emisiune care va debuta în curând şi la noi), s-au clasat relativ modest, cu piesa „Lipstick", deşi Google îi dădea drept câştigători absoluţi (şi nu s-ar fi mirat nimeni), pe baza numărului de căutări! Mai mult, casele de pariuri dădeau... Franţa câştigătoare (iarăşi o

Azerbaijan

piesă interesantă, situată, paradoxal, la fel de neconcludent ca şi Irlanda). Mihai Trăistariu, recordmenul nostru din 2006, vedea pe locul I cunoscuta formaţie britanică Blue şi chiar că avea motive, însă iarăşi voturile au avut destinaţii ciudate. În ce-i priveşte pe artiştii noştri, ei s-au dovedit ca de

Bosnia şi Herzegovina

obicei generoşi şi optimişti. Acelaşi Trăistariu vedea Hotel FM între primele 10, în timp ce altă mândrie a noastră de la acelaşi concurs, din 2005, Luminiţa Anghel, declara: „Cred că ar avea şanse să fie în primii 10 şi chiar să ne facă surpriza să câştige". Nico (a fost la Belgrad, alături de Vlad Miriţă) a apreciat melodia Albaniei, care însă nu a intrat în finală... Noi, la „A. M.", am anticipat clasarea modestă, notând că am avut una dintre cele mai „incolore" piese de-a lungul anilor. „Change" ne aminteşte de un dialog spumos, relatat de un martor ocular, de la Comisia de creaţie de la Radio, de pe vremuri; acolo, unul dintre membrii comisiei a spus, după audierea unei melodii: „Piesa nu e rea...". La care Radu Şerban, mucalit: „Dar cine a zis că-i bună?". A avut ritm, antren, a fost cântată bine, dar n-a avut strălucire, n-a sărit în ochi şi-n... urechi, fiind lipsită de originalitate şi de acea „scânteie" care s-o facă memorabilă (Trăistariu ar fi dorit „un refren mai spectaculos"). Revenind la cote, interesant este faptul că mai toate opţiunile convergeau către Franţa şi reprezentantul acesteia, Amaury Vassili, 21 de ani, tenor profesionist (şi zău că nu ne-am fi supărat dacă era aşa). Cota Franţei era de 2,75, urmată de Anglia, cu 10, ai noştri având... 126. Cea de-a doua repetiţie de la Arena Fortuna a fost

Suedia

jurizată, asta pentru a înţelege rapiditatea cu care erau anunţate seara rezultatele. Chiar dacă era doar înainte de faza semifinalelor, casa de pariuri bwin a anticipat victoria finală a Azerbaidjanului (cota 2,65), după care veneau Rusia şi... Ungaria cu 4,75. Conform statisticilor realizate pe internet de către CNN şi Google, principalele candidate la marea victorie erau creditate a fi Irlanda, Marea Britanie, Suedia şi Republica Moldova. În stabilirea acestei ierarhii se ţinea cont de accesările pe internet ale pieselor, de numărul de descărcări ale acestora şi de cotele furnizate de calcularea votului geopolitic. Înainte de finală, România se situa undeva între poziţiile 20 şi 24, deci ar trebui să ne bucurăm! Interesant este că băieţii noştri au regretat neintrarea în finală a Turciei şi Norvegiei şi au apreciat show-ul Lituaniei, „piesă, voce, interpretare, grafică, filmare, tot!". Mai are rost să ne uităm la ierarhia finală?

„Geopolitica", bat-o vina!

Aşa cum veţi vedea mai jos, ai noştri acuză în cor, indignaţi, votul geopolitic, de parcă nu am fi făcut schimb cu cele 12 puncte, ca de obicei, cu Moldova! Ridicol este şi faptul că, după o ediţie cu adevărat excepţională, uluitoare, impecabilă sub raport tehnic, cei trei Hotel FM au acuzat... grafica televiziunii germane, care nu i-ar fi pus în valoare (ca să vezi cum duşmănoşii de nemţi au văzut în noi candidaţi redutabili şi ne-au pus beţe în roate!). Supărare mare şi pe David Bryan, solistul englez al formaţiei, pentru că ai lui nu ne-au dat nici un vot (te pomeneşti că nu au apreciat show-ul lui erotic de pe net, mai ştii?). De ani de zile (unde eşti tu, „Dincolo de nori" şi Holograf?) ne străduim să fim cât mai ne-români, cântăm numai în

Danemarca

engleză (şi uite că şi anul acesta au fost destui cei cărora nu le-a fost ruşine de limba maternă! E drept că la Bryan era alta decât la noi...), prin anul 2000 am avut chiar o piesă în manieră... irlandeză, ocolim tot ce ar putea să aducă, muzical vorbind, cu spiritul autohton (occidentalizându-se, globalizându-se, deh, acesta-i păgubosul trend, Grecia, Turcia, Cipru, Azerbaidjan şi altele n-au uitat însă niciodată filonul naţional), iar rezultatele se văd. Va fi „Change" un hit în Europa?

Îndoi-ne-am. Iar în țară sigur nici atât, poate în câteva cluburi. De ce nu luăm niciodată exemplul Moldovei? Zdob şi Zdub (ca şi predecesorii lor) au făcut un show exploziv, trăznit, colorat, simpatic foc, în care ritmul rock făcea loc unor discrete irizări folclorice. Cu costumații super-amuzante, moldovenii s-au clasat pe locul 12, dar, ceea ce este mai important, „So Lucky" are toate şansele să devină un titlu de succes. Reuniunea muzicală de la Düsseldorf n-a fost lipsită de emoții, adepții lui Bin Laden plănuind să-l răzbune printr-un atac terorist de proporții (dacă ar fi ştiut că aveau să câştige, sub semnul semilunei, cei din

Grecia

Azerbaidjan, poate o lăsau mai moale!). Sigur că geopolitica a funcționat din plin: Nigar şi Eldar (deveniți, pentru circumstanță, „Ell şi Nikki"), interpreții melodiei victorioase („Runned Scared"), au fost, ca din întâmplare (aceeaşi „întâmplare" care făcea ca anul trecut câteva zeci de mii de spectatori să fie adunate într-o piață din Germania, salutând victoria țării lor!) cei mai solicitați pentru interviuri, cu mult timp înainte de gongul inaugural. Apoi, Azerbaidjan-ul este o țară extrem de interesantă pentru Europa (gaze, petrol), nemaivorbind de pata de culoare adusă de religia musulmană. Dincolo de toate, însă, cei doi au fost frumoşi, au cântat foarte bine şi nu s-a supărat nimeni că au fost primii...

Jos pălăria, Düsseldorf!

Aşadar, victorie pentru Azerbaidjan la a 56-a ediție Eurovision, cu 221 de puncte, pe podium fiind şi Italia (Raphael Gualazzi, laureat la Sanremo 2011 – „Madness of love"), 189 puncte, şi Suedia (Eric Saade – „Popular"), 185. Au urmat: Ucraina, Danemarca, Bosnia şi Herzegovina (pe ce putem pariu că peste câțiva ani „le vine rândul"?), Grecia, Irlanda, Georgia, Germania, aşa încât puteți face o comparație cu cota pariurilor, trăgând concluziile care se impun. Moldova a acumulat 97 p., iar noi – 77. Hai să vedem cine ne-a ajutat să totalizăm acest punctaj: Moldova şi Italia – 12, Belgia – 10, Spania – 8 („căpşunarilor", speram la mai

Italia

mult!), Israel, Azerbaidjan şi Bulgaria – 6, Turcia – 5, Olanda şi Danemarca – 4, Austria, Ungaria, Estonia şi Irlanda – 1. N-am reținut punctajele pe care noi le-am acordat altora, pentru a ne da seama dacă putem vorbi de lobby şi de strategie, cert este că vecinii ne iubesc nevoie mare: Ucraina şi Serbia nu ne-au dat nici un punct, iar Ungaria doar unul... Spuneam mai sus că am asistat la o demonstrație de imaginație creatoare, germanii încercând să depăşească formidabila ediție moscovită, de acum 2 ani: „explozii de lumină, culoare şi imagine", cum scrie „Jurnalul Național", forțele tehnice fiind absolut impresionante. 120 de camioane de 38 de tone au transportat la arenă echipamentele de lumini, ecranele LED şi sursele de alimentare, 35 de km. de cabluri, 8 generatoare diesel electrice cu o putere totală de 6 megawați, 90 de microfoane, puterea totală a amplificării fiind de 350.000 de wați... Încercați doar să vă imaginați ce ar fi dacă, prin absurd, ar câştiga România! Nici sală nu avem, darămite o parte măcar din cele de mai sus...

Ai noştri, față cu reacțiunea

Scrie aceeaşi ziaristă în „Jurnalul național": „Dacă şi TVR s-ar fi implicat puțin mai mult în ambalarea produsului final, atunci măcar nu ne-ar fi fost ruşine de ceea ce am văzut. Scenografia digitală a fost cea mai slabă din tot concursul. La noi au dominat „dungulițele" roşii-galben-albastre pe fundal, ca decor, iar ca punct culminant au fost cinci artificii de intensitatea şi spectaculozitatea celor din bradul de Crăciun. Dezinteres total. Nu ştim dacă ar fi contat acest aspect într-un clasament final, însă cu siguranță nu ne-ar mai fi fost ruşine". Dar, atenție, şi compozitorul Gabriel Băruță susține că grafica nu a fost una care să avantajeze România în show şi că

această a fost realizată de germani! Ce să înțelegem de aici, că germanii au făcut ce au vrut ei la fiecare țară? Nu prea credem. Dar, pentru edificare, s-o ascultăm pe şefa delegației noastre şi coordonatoarea proiectului Eurovision, Marina Almăşan Socaciu, de a cărei bună-credință nu avem motive să ne îndoim. În declarațiile date presei ea a rostit câteva adevăruri dureroase, acuzând între altele guvernările din ultimii ani (ciudat, pentru că

Republica Moldova

TVR este total aservită puterii!), care ne-au lăsat înafara oricăror alianțe şi uniuni continentale – asta cam aşa e, să recunoaştem. Dar să-i dăm cuvântul: „România este o țară izolată în Europa din cauza conducătorilor săi. Anul trecut a existat propunerea din partea conducerii TVR, invocând dificultăți financiare, să ne retragem de la Eurovision, dată fiind taxa de 100.000 de euro (dar n-ar fi mai normal să se

Marea Britanie

mai reducă din canalele TV la care nu se uită nimeni şi care costă infinit mai mult? Măcar prin Eurovision mai ieşim şi noi în lume! - N. A.). Ne-am aşteptat să fim în primii 10, dar cred că toți cei care au văzut finala Eurovision îşi explică foarte clar acest rezultat. Poate mai pregnant decât la alte ediții, votul geopolitic şi-a spus cuvântul din plin (ba nu, a fost exact ca la edițiile când ne-am clasat pe locul 3 sau 4! - N. A.). România e o țară izolată, singurul nostru partizan fiind Moldova”. În ce priveşte show-ul neconvingător, dânsa are o variantă interesantă, deşi nu ne spune de ce nu s-a folosit numărul maxim de persoane, 6, permis de regulament: „Cei 3 instrumentişti stând la instrumente, nu puteam avea o mare desfăşurare de forțe pe scenă. În privința graficii de pe ecranul gigant, delegația României a avut mari probleme cu organizatorii, ea fiind pusă la dispoziție de ei în baza unor sugestii ale TVR transmise încă din martie. Toate demersurile noastre pentru îmbunătățirea graficii şi a luminilor n-au fost luate în seamă, respectându-se riguros programul pregătit de specialiştii germani. Puteam să facem scandal, să ne retragem din concurs (?! - N. A.), dar nu cred că era cazul. Trebuie să profităm de asemenea ocazii. Pentru România a fost un Eurovision de criză, care s-a făcut cu un buget de criză. Pe drum am pierdut un sponsor important (thank you, David Bryan! - N. A.) şi ne-am trezit în buza finalei singuri în luptă”.

Galeria echipei de fotbal Rapid are un slogan: „Singuri împotriva tuturor!”. Aşa o fi şi în cazul românilor, dar ne îndoim că până la ediția viitoare vom ieşi din criză sau că vom fi mai simpatizați ca țară... Aşa încât TVR să nu mai dea banii pe tot felul de prostii, să mai taie din canalele bugetofage şi să pună de pe acum la ciorap 100.000 de euro, un mizilic față de cât se cheltuieşte acolo: nu mai avem „Cerbul de aur”, aşa încât măcar la Eurovision să ne vadă lumea şi pe noi!

Doi Maeştri, la 90 de ani

Octavian URSULESCU

Îi cunosc, îi respect şi îi iubesc de aproape 40 de ani, când am început să mă apropii de muzica uşoară. I-am prezentat, în festivaluri sau în jurii, i-am intervievat acasă la ei, în adevărate sanctuare ale muzicii uşoare româneşti, am scris despre ei, am anunțat pe scena festivalului internațional „Dan Spătaru" de la Medgidia, la ultimele două ediții, trofeele speciale oferite lor de organizatori... Şi iată că acum mi se oferă ocazia să-i omagiez, împreună cu toată suflarea genului, pe aceşti corifei ai muzicii uşoare româneşti.

Camelia Dăscălescu s-a născut la 22 ianuarie 1921 la Iaşi, urmând cursurile Conservatorului din oraşul natal, apoi ale celui bucureştean. Timp de 4 ani a fost redactor muzical la casa de discuri Electrecord, iar nu mai puțin de 12 dirijor şi îndrumător artistic la Casa de cultură a studenților din Capitală, unde a pregătit şi lansat numeroase mari vedete ale genului: Dan Spătaru, Cornel Constantiniu, Anda Călugăreanu, Doina Spătaru, Petre Geambaşu, Alina Mavrodin şi mulți alții. De altfel, o putem considera pe Camelia Dăscălescu cel mai important profesor de canto al genului, ea continuând să dea lecții particulare tinerilor dornici de afirmare, de la Irina Nicolae (ASIA) la

Pepe, ca să dăm doar două exemple. Specializarea şi-a început-o la Radio-Televiziunea din Paris, la cursurile de canto-muzică uşoară susținute de celebra Mireille Mathieu. A predat apoi cursuri de canto-muzică uşoară la Universitatea cultural-ştiințifică, Consiliul culturii, Asociația oamenilor de artă din instituțiile teatrale şi muzicale (A. T. M.), a fost invitată să susțină seminarii, prelegeri, conferințe, concerte-lecție pe teme de muzică uşoară şi jazz la Praga şi Sanremo, dar şi cursuri de impostație vocală la microfon la Berlin, fiind evident o autoritate în domeniu. Are în palmares numeroase premii ale U.C.M.R. (este membru al Uniunii din 1968), zeci de distincții cucerite la festivalul de la Mamaia, la „Melodii" şi alte concursuri importante, alte două la festivalul internațional „Golden Cross" din Malta, a fost invitată la mari festivaluri internaționale, cum ar fi Sanremo, „Zecchino d'oro", „Lido de Venezia" (Italia), Dresda (Germania).

Binecunoscuta compozitoare a debutat relativ târziu, în 1957, cu melodiile „Poştaşul" şi „Şoapte de dragoste", dar din acel moment a devenit un nume de primă mărime şi, cu siguranță, singura femeie concurând de la egal la egal (nu o dată depăşindu-i!) cu bărbații. Cine nu a fredonat măcar o dată şlagărele cu care l-a lansat pe Dan Spătaru, „Amintiri, amintiri" şi „Nu-ți fie teamă de-un sărut"? Dar alte cântece rămase în repertoriul de aur al genului, cum ar fi „Să-ntrebi răsăritul de lună", „Acele verii ale iubirii", „Dragoste, ciudată floare", „De când pe lume-i lumea", „În luna florilor", „Declarație de dragoste", „Un cânt de pasăre măiastră", „Ploua mărunt şi ne plimbam", „Nu vom şti

niciodată”, „Pentru tot ce ne-am visat”, „Nu-ţi fie teamă de iubire”, „De ce-ai venit, singurătate?”, „Oraşul crizantemelor”, „Destăinuire”, „Marea, ca un cântec de iubire”, „Soarele meu”? În egală măsură compozitoarea s-a distins în domeniul muzicii de film („Ultimele zile ale verii”, 1976, regia Savel Ştiopul), dar mai ales al aceluia teatral. Camelia Dăscălescu a compus muzica pentru zeci de spectacole de succes ale teatrelor de revistă şi şi-a legat numele de mari succese scenice. În primul rând m-aş referi aici la musical-ul în 3 acte „Alcor şi Mona” (1973, Teatrul de comedie din Bucureşti) cu un libret de Sanda Manu după „Steaua fără nume” de Mihail Sebastian, versurile de Flavia Buref, spectacol jucat cu acelaşi succes la „Rijski Teatr” din Riga. O recunoaştere internaţională asemănătoare i-a adus muzica scrisă pentru două piese montate la „Deutsches Nationaltheater” din Weimar, Germania – „Comedia erorilor” de Shakespeare şi „Sâmbătă la Veritas” de Mircea Radu Iacoban.

G. Grigoriu, C. Dăscălescu, T. Popa

Cu părul alb, calm, sfătos, **Temistocle Popa** este un adevărat patriarh al muzicii uşoare româneşti. Ca multe alte personalităţi artistice, în urma unor legi strâmbe a fost evacuat din casa în care a creat o viaţă (şi care era normal să rămână patrimoniului cultural, în ea locuind anterior Maria Tănase, colaboratoarea sa din tinereţe...) şi silit să renunţe la atâtea amintiri şi trofee, nemaivorbind de mobilă (a fost nevoit să scurteze masa de lucru!). Dar, chiar aşa înghesuit într-o casă scorojită de vreme, nu se plânge, mai mult, l-am găsit cu portativul în faţă, definitivând o piesă pentru copii! Pentru că asemeni altor creatori de marcă, după Revoluţie, în condiţiile în care nici măcar interpreţii consacraţi nu mai apelează la cei cărora le datorează succesul, s-a concentrat mult pentru muzica dedicată celor mici, nu o dată semnând şi versurile. E drept, a compus un album de muzică uşoară pentru Maria Dragomiroiu, recent a scris două piese formidabile, în manieră ţigănească, pentru noul album al Monicăi Anghel, a fost în juriul festivalului dedicat marelui său prieten Dan Spătaru, la Brăila (unde preşedintele Consiliului judeţean, Gheorghe Bunea Stancu, i-a comandat un imn pentru valoroasa echipă feminină de handbal locală, din păcate neînregistrat încă), dar tot copiii i-au oferit satisfacţii constante.

Temistocle Popa s-a născut la 26 iunie 1921 la Galaţi, oraş al cărui Cetăţean de onoare este. A studiat la Conservatorul din Bucureşti şi la Şcoala militară de muzică, desăvârşindu-şi măiestria la Cursurile de perfecţionare de la U.C.M.R., al cărei membru este din 1962. A fost un apreciat instrumentist (saxofon, flaut) în diverse ansambluri instrumentale faimoase în epocă, începând din 1943: la teatrele „Atlantic” şi „Alhambra”, la Teatrul de estradă sau în Orchestra de jazz „Bucureşti”, cu care a întreprins turnee în Polonia, URSS, Cehoslovacia, Bulgaria. A făcut parte din juriul unor importante festivaluri internaţionale, în Irlanda, la Moscova, Leningrad, Soci, Dresda, Bratislava (aici a fost şi laureat, cu piesa „Bine-ai venit, iubire!”), dar mai ales a compus – mult şi mai ales bine! A scris muzica pentru nu mai puţin de 42 de filme de lung-metraj (de altfel în 2002 Centrul naţional al cinematografiei i-a acordat un Premiu de excelenţă), pentru 9 filme de scurt-metraj şi documentare, pentru 12 filme şi seriale de televiziune (între care „Un august în flăcări”, „Roşcovanul”, „Fram, ursul polar”, „Lumini şi umbre”, „Urmărirea”), vreo 30 de coruri bărbăteşti şi 8 coruri mixte, peste 70 de cântece pentru copii, 22 de creaţii închinate Sărbătorilor de iarnă şi celor Pascale, muzică de teatru, simfonică, dar mai ales sute de cântece de muzică uşoară, dintre care cel puţin 50 pot primi calificativul de ”şlagăr”. A debutat în 1954, prima melodie cunoscută este „Nu-s stelele de vină” (1955), dar putem spune că „dă lovitura” în 1961, cu „Lalele”, după care devine un mare campion al succesului. Temistocle Popa este binecunoscut şi apreciat pentru muzica scrisă la filmele „Veronica”, „Astă-seară dansăm în familie”, „Eu, tu şi Ovidiu”, „Secretul lui Bachus”, „Cântecele mării”, „La vârsta dragostei”, „Cerul începe la etajul III”, „Duminică în familie” (producătorii TV ar trebui să-i plătească drepturi!), „Un petic de cer”, „Sfânta Tereza şi diavolii”, regizorii cu care a lucrat cel mai mult fiind Francisc Munteanu, Geo Saizescu, Elisabeta Bostan. Dar, firesc, notorietatea maximă i-au adus-o minunatele sale cântece de muzică uşoară, impregnate de o muzicalitate specială, „marcă înregistrată”. Numai pentru Dan Spătaru a compus 68 de melodii, titlul multora fiindu-vă familiar din enumerarea de mai jos!

Cum spuneam, Dan Spătaru i-a fost cel mai apropiat colaborator, dar pentru oricine a scris, Temistocle Popa a ştiut să găsească acel refren care să rămână în memorie. Spicuim câteva din titlurile cele mai celebre ce-i poartă semnătura, dovadă că n-a trudit zadarnic aproape 60 de ani asupra portativului: „Băiatul cu chitara”, „Poiana cu flori”, „Turturele”, „Măicuţa mea”, „Olimpiada tinereţii”, „Margarete”, „Zorile”, „Trecea fanfara militară”, „Marea neagră e albastră”, „Ce e cu

tine?", „În rândul patru", „Spune-mi, ce mai face mama?", „Să cântăm chitara mea", „Mereu cânta o serenadă", „Cu cine semeni dumneata?", „Gioconda se mărită", „La malul mării", „Veronica", „Vreau iubirea când se-arată", „Astă-seară m-am îndrăgostit"," Spune unde, spune cine?", „Iubite!", „Sunt vagabondul vieții mele" (compusă pentru Gheorghe Dinică şi cântată cu mare succes în prezent de un alt actor, Dumitru Rucăreanu), „Sunt o fată ca oricare", „Tu, eu şi-o umbrelă", „Vin la noi la Medgidia"... Recunoaşteți că la fiecare titlu v-ați surprins fredonând!

Temistocle Popa a fost laureat de vreo 25 de ori la festivalul de la Mamaia (chiar de la prima ediție, în 1963, cu „Zorile"), a fost distins cu mai bine de 15 premii ale Uniunii Compozitorilor, are pereții plini cu diplome, medalii, trofee, între care Premiul „O viață închinată cântecului" acordat în 1999 de revista „Actualitatea Muzicală". Dar fericirea supremă este că a ajuns la 90 de ani având-o alături pe soția devotată, Cornelia Teodosiu (fostă stea a teatrului de revistă), că inspirația nu l-a părăsit şi mai ales că oamenii nu l-au uitat. E vorba de organizatorii festivalurilor internaționale „Dan Spătaru" de la Medgidia şi „George Grigoriu" de la Brăila (căci ar fi inutil să cerem „Cerbului de aur" şi festivalului de la Mamaia să-şi amintească de compozitorii români de vază!), dar mai ales de marele public. Indiferent de vârstă, îi fredonăm asiduu piesele, pe care ascultătorii le solicită intens spre difuzare la postul de radio Național FM, singurul dedicat în totalitate muzicii româneşti...

T. Popa cu Ovidiu Dumitru

La iarbă verde

George IONESCU

A devenit de-acum o tradiție ca Focşanii să cinstească prin cântec, dans şi voie bună venirea primăverii. Şi de această dată mii şi mii de vrânceni au luat drumul „Crângului", în maşini, pe motociclete, biciclete sau chiar pe jos, profitând de vremea superbă. Fiind vorba de o ieşire la iarbă verde, preşedintele C. J., Marian Oprişan, a optat de această pentru un program de după-amiază, multe familii venind cu copiii de mână în superba ambianță a parcului. Cu ajutorul unor colaboratori care cunosc perfect show-business-ul autohton, Andreea şi Radu Fornea, a fost un sfârşit de săptămână magic. În fiecare din cele două zile spectacolele au fost deschise de experimentatul ansamblu folcloric profesionist „Țara Vrancei", condus de Maria Murgoci, binecunoscută cântăreață de gen. Ca de obicei, trecerea la stilurile dansante a fost făcută de cunoscute trupe etno, Hora şi Datina. Duetul feminin Bordo, cu acrobatice mişcări coregrafice, noua venită în topuri, Alessia, şi antrenanții Alb-Negru (Kamara se pregătea să plece în marea „croazieră a iubirii"!) au încins serios atmosfera pentru atât de aşteptatele vedete. Este vorba de Mihai Trăistariu, Costi Ioniță (foştii colegi din „Valahia" au fost aşteptați cu mare interes, fiind pentru prima oară la Focşani) şi – dacă tot vorbim de interes şi nerăbdare (ca să nu zicem isterie femi-nină de-a dreptul!) - de latin lover-ul Pepe. Frumosul solist, alături de doi membri ai formației sale, a smuls din piepturile spectatoarelor „oh"-uri şi „ah"-uri, fiind privit languros de aspirantele la inima lui... de-acum liberă! Au fost, în Crângul Focşanilor, la Petreşti, zece ore de antren şi muzică de calitate.

Mihai Trăistariu

Stela Popescu şi "Scufiţa Roşie"

E. Kiss, S. Oţeanu-Bunea, C. Radu

La Studioul OPEREI COMICE PENTRU COPII situată în fostul Teatru Giuleşti a avut loc cea mai nouă premieră a actualei stagiuni – musicalul "Scufiţa Roşie" de Roman Vlad, o adaptare după Fraţii Grimm. Colaborator permanent al binecunoscutei instutuţii de cultură, unde a avut şi are roluri memorabile precum cel din musicalul "Coana Chiriţa" (regia lui Cristian Mihăilescu), marea actriţă Stela Popescu se află acum într-o nouă postură: aceea de regizor al musicalului "Scufiţa Roşie". La Premieră au ţinut să fie prezenţi (deşi abia sosiseră din Danemarca) Eva Kiss, alături de soţul său muzicianul Radu Constantin şi de naşul lor Vali Gauzin. Spectacolul se va juca în fiecare luni şi marţi de la orele 12 şi 14 până în luna iunie, cu o singură "pauză" de o săptămână. Timp în care trupa de artişti a OPEREI COMICE PENTRU COPII, alături de invitata lor specială, actriţa Stela Popescu şi în frunte cu Directorul Fondator Smaranda Oţeanu Bunea a efectuat un turneu în SUA cu musicalul *"O Noapte Furtunoasă" ("A Stormy Night")* de acelaşi Roman Vlad, adaptare după I.L.CARAGIALE, scenografia Viorica Petrovici. Din echipa realizatorilor acestui spectacol face parte şi actorul Mircea Diaconu, în calitate de consultant al Proiectului "CARAGIALE". Spectacolul, care s-a jucat cu imens succes la Bucureşti toată luna aprilie, a fpst prezentat pe BROADWAY, la TOWNHALL! La Sala "Bucharest" din New York a avut loc în cadrul Programului ROMÂNI PENTRU ROMÂNI recitalul extraordinar *"PRIMĂVARA MAGNOLIILOR"* - Mozaic muzical coregrafic, şlagăre româneşti şi internaţionale, arii de operă, canţonete, dansuri incendiare. Apoi, la Connecticut, a fost programat acelaşi spectacol, dar sub titulatura "THE SPRING OF THE MAGNOLIAS, Special Guest Star fiind extraordinara Stela Popescu.

Graţiela BATOŞ

Alo, aici e Stroe!

Oana GEORGESCU

Mari actori, compozitori şi interpreţi au omagiat pe scena Sălii Savoy a Teatrului de Revistă “Constantin Tănase” cel mai iubit cuplu de actori din Bucureştii perioadei interbelice în spectacolul extraordinar “ALO, AICI E STROE!”, dedicat aniversării a 105 de ani de la naşterea actorului N.STROE şi a 80 de ani de la debutul cuplului “STROE şi VASILACHE”. Stela Popescu şi Alexandru Arşinel, Florin Piersic, Horaţiu Mălăele, compozitorul Horia Moculescu, Eugen Cristea şi Cristina Deleanu au adus un omagiu pentru “Cuplul de Aur al Revistei româneşti interbelice”. Asemeni artiştilor de la Revistă - Cristina Stamate, Ana Maria Donosa, Adrian Enache, Liliana Mocanu, Cristian Simion, Nae Alexandru, Raluca Guslicov şi Daniela Cristea. Maestru de ceremonie a fost Eugen Stroe, fiul actorului omagiat, iar “rolul” lui VASILACHE a fost interpretat de fostul său coleg de facultate, actorul Eugen Cristea. La spectacolul-eveniment, regizat de maestrul Biţu Fălticineanu au ţinut să fie prezenţi şi oficialii de la F.C.Steaua – Valeriu Argăseală şi Teia Sponte, împreună cu soţiile, actorii Victor Yila şi Răzvan Popa, soţii Carmen şi Sorin Mărcuş, “naşii” cuplului Iuliana Marciuc-Adrian Enache, scriitorul Aurel Storin, publicistul, jurnalistul şi caricaturistul Octavian Andronic, cronicarul Mircea M. Ionescu şi muzicianul Mircea Florian, creator şi interpret de muzică folk, electronică şi experi-mentală.

E. Cristea şi E. Stroe

Fl. Piersic

STROE şi VASILACHE a fost unul dintre cele mai îndrăgite cupluri umoristice, înscris cu litere de aur în istoria Teatrului de Revistă. *„Ei rămân în istoria Revistei româneşti nu numai cu valoarea artei lor, ci mai presus de toate, cu gestul – care adesea mi se pare incomensurabil, de a fi trăit şi de a fi murit prieteni”* – scria Aurel Storin în cartea sa, *„Farmecul discret al revistei”.* N. STROE (1905-1990) şi Vasile VASILACHE (1907-1944 - a murit în timpul bombardamentului asupra Bucureştilor din 4 aprilie!) şi-au

S. Popescu şi A. Arşinel

"Ninge, ninge" sau "Dragoste, poveste veche". La finalul spectacolului a avut loc lansarea cărţii *„STROE şi VASILACHE. APLAUZE"* semnată de Eugen STROE (Editura *„24 Ore"* - Iaşi). Cartea a fost lansată şi la Biblioteca "Ioan C.Stoican" din comuna băcăuană Răcăciuni, locul unde s-a născut actorul N.STROE şi unde Casa de Cultură îi poartă numele. Eugen Stroe a avut parte de două surprize: înmânarea unei fotocopii a certificatului de naştere al lui N.STROE (înregistrat

legat numele şi notorietatea şi de emisiunea *"Ora veselă"*, care se transmitea la Radio Bucureşti în

(1934) - printre cele mai vechi filme cu sonor păstrate în întregime. Au jucat la Teatrele Alhambra, Atlantic,

H. Moculescu

A. Enache

fiecare duminică de la ora 14.30. De-atunci nimeni nu a mai uitat refrenul: *"Alo, alo, aici e radio / Stroe şi Vasilache, lache, lache..."* . Puţini sunt aceia care ştiu că cei doi au jucat şi au realizat primul film muzical românesc - *„Bing Bang"*

Cărăbuş, N.STROE fiind cel care a dat numele Teatrului satiric-muzical "Constantin Tănase".

Printre şlagărele compuse de V. Vasilache este suficient să ne amintim de *"Trurli Trurli", "Du-mă acasă, măi tramvai", "Morăriţa",*

la Nr. 50 în Registrul de Stare Civilă în ziua 7 mai 1906, la orele 2:00 PM) şi acordarea Titlului şi Diplomei de Cetăţean de Onoare al comunei Răcăciuni. (Foto: Diana Stoica, Octav Ganea, Dragoş Constantin)

Flash

Mihai ANTON

VUNK. "Vreau o țară ca afară", cel mai nou turneu național al trupei Vunk, a ajuns la final în Bucureşti, transmis în direct, timp de o oră, pe Music Channel, după super succesul pe care l-a avut în cele

Vunk

12 oraşe din cadrul turneului. *"Mi-a plăcut foarte mult că turneul s-a terminat chiar în seara dinaintea unei mari sărbători, Floriile. De-asta am şi hotărât ca toți cei care vin la concert şi poartă nume de floare să primească un cadou de la noi la intrare.",* a spus Cornel Ilie.

VH2 şi **Magnolia** deschid concertul pe care duo-ul suedez **Roxette** îl va susține pentru prima dată în România, al zecelea turneu mondial din cariera trupei. **VH2** a fost înființată de **Gabriel Cotabiță** şi **Mihai Pocorschi**, alături de cei doi aflându-se în componența actuală **Cătălin Tuță Popescu** - keyboards, backround voc., **Răzvan "Lapi" Lupu** - tobe, b. vocals, **Vladimir Pocorschi** - lead guitar, backround vocals, **Eugen "Soe" Sonia** - bass, **Cătălin "Țeavă" Cățoiu** – percuție. **Magnolia** este proiectul "de suflet" al **Ralucăi Leahu,** cunoscută atât pentru activitatea sa muzicală, cât şi ca DJ şi prezentator de radio şi TV, alături de **Dan Leahu** – chitară şi synth, **Radu Anghel** la bass şi **Bogdan Moroşanu** la tobe Stilul retro predomină, dar muzica disco este doar un teren de joacă pentru influențele electro, pop, soul şi chiar rock. La finele anului trecut, **Magnolia** a cântat în deschiderea concertului pe care **I Blame Coco**, trupa fiicei lui **Sting**, l-a susținut la Bucureşti,

Voltaj nu pierde nici o ocazie să-şi surprindă şi să îşi bucure fanii. Astfel, pentru concertul "I WANNA BE FREE TOUR" - de la Bucureşti de la Sala Palatului, băieții au pus la cale, cu ajutorul fanilor, o surpriză: vor primi un super cadou şi anume tricoul oficial al turneului "I WANNA BE FREE TOUR". Sub ideea libertății, a energiei, a distracției şi a muzicii, trupa a pregătit un spectacol-eveniment, cu piese marca **Voltaj**, hit-uri care scriu în continuare istoria muzicii pop-rock din România.

Smiley. Piesa **"Love Is For Free" - Smiley** a fost licențiată prin intermediul Cat Music la Sony Music, una din primele două case de discuri la nivel mondial, cu filiale în practic toate teritoriile lumii. **Smiley** a mai avut proiecte pe plan internațional, în postura de producător. El a colaborat cu cântăreața italiană In-Grid şi rapperul american Sway. Cum Parisul este oraşul îndrăgostiților, Smiley a profitat de ocazie şi a plecat însoțit şi de iubita sa, Laura Cosoi. Piesa **"Love Is For Free"** a lui Smiley a fost lansată în România în toamna lui 2010. Piesa face parte din cel mai recent albumul al artistului intitulat „Plec pe Marte" .

Residence Deejays & Frissco lansează o competiție - toți cei pasionați de muzică sunt provocați de către cei 3 artişti MediaPro Music să remixeze piesa "Echo", urmând apoi ca fanii să voteze cel mai bun remix. Concursul se numeşte "Echo Remix Contest" şi se va desfăşura pe Facebook. "Echo" se află în playlisturile radio şi TV din Bulgaria, Turcia, Grecia,

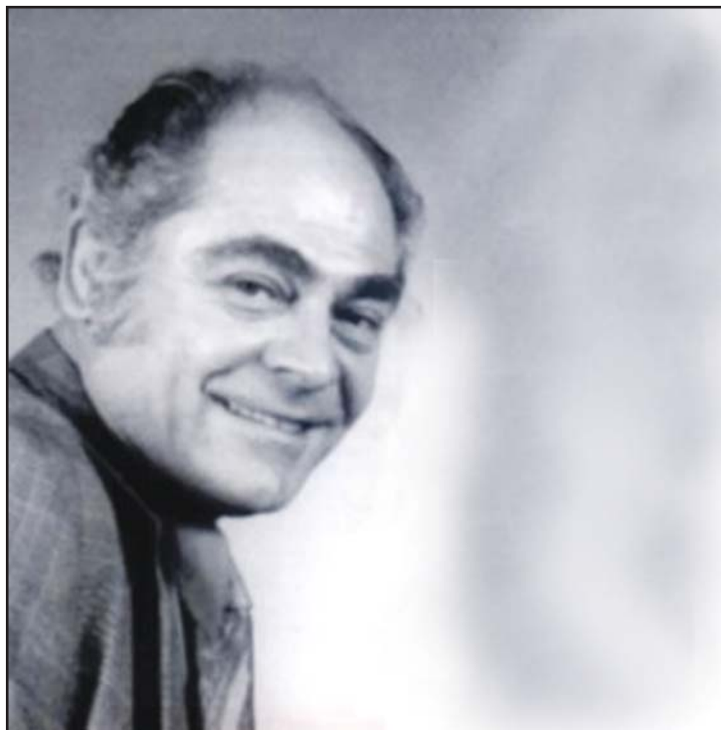

Residence Deejays & Frissco

Cipru, iar în luna iunie se va lansa oficial în toată Europa. La finalul aceleaşi luni artiştii pregătesc un turneu în toate țările menționate anterior.

Celelalte Cuvinte. Orădenii Călin Pop, Marcel Breazu, Tiberiu Pop, Leontin Iovan şi Ovidiu Roşu au ajuns pentru prima dată în acest an în Bucureşti, în Jukebox Venue, pentru un concert special. cu piese ce au scris istorie în rockul romanesc: *Zmeie*, *Scrisori iubite*, *Stele, Lupii, Dacă vrei, Iarbă prin păr.* De 30 de ani împreună (vârstă pe care trupa o împlineşte în 2011), **Celelalte Cuvinte** este una dintre cele mai longevive trupe rock din România. Păstrându-şi, de-a lungul timpului, atât componența cât şi stilul, a devenit o trupă-legendă a rockului românesc. Acest concert a conținut mici momente, în avanpremieră, din spectacolul grandios pe care trupa îl va oferi fanilor pentru a sărbători cum se cuvinte 30 de ani de activitate.

George Grigoriu, în “Eternitate”...

Mi-a fost aproape vecin, ne despărţeau doar Piaţa Gemeni şi vreo două străduţe, când îl vizitam (şi o făceam des, fericirea supremă fiind când îmi deschidea frumoasa lui fiică, Patricia!) mergeam adesea pe jos. Cu vocea-i frumoasă, acompaniindu-se

la pian, mi-a făcut cinstea de a fi primul ascultător al multora din melodiile pe care le compunea, cerându-mi nu atât sfatul, nu era cazul, cât verificând prin mine şansa ca acestea să devină şlagăre. Şi mai toate deveneau! Probabil nu va exista niciodată în muzica uşoară românească un compozitor mai generos şi mai deschis către tinerele talente. Pe pereţii camerei sale de lucru (privesc către fereastră de fiece dată când trec cu maşina pe strada Vasile Lascăr, şi inima mi se strânge din nou după o sută de metri, zărind spre stânga blocul unde au locuit la începutul căsniciei Mădălina Manole şi Şerban Georgescu...) erau fotografii şi coperţi de discuri cu toate marile noastre vedete. Margareta Pâslaru, Marina Voica, Angela Similea, Mihaela Mihai, Luminiţa Dobrescu, Stela Enache (pe care a şi cununat-o cu Florin Bogardo), Eva Kiss, Mihai Constantinescu, Aurelian Andreescu, Cristian Popescu, Cornel Constantiniu, George Nicolescu îi datorează fiecare, într-un fel sau altul, cel puţin un moment de vârf al carierei lor de excepţie. Dar alături de ei figurau la loc de cinste tinerii pe care “nea Gigi” i-a descoperit, i-a încurajat, i-a lansat, nu o dată pe scena festivalului de la Mamaia, la “Steaua fără nume” sau la manifestări internaţionale importante. Credea în ei cu tărie: unii nu i-au confirmat speranţele (Doina Stănescu, de pildă, altminteri posesoarea unei voci remarcabile), mulţi însă au devenit autentice vedete ale genului, cum ar fi Marina Florea sau Paul Surugiu-Fuego, dar alături de aceştia au fost zeci de nume azi aproape uitate, dar care în acei ani însemnau ceva (George Sava, de pildă). Îmi aduc aminte că m-a “convocat” într-o zi la el acasă, ca să fac un reportaj despre “grupa mică” de care era tare mândru; dintre ei, îmi aduc aminte de Paul Surugiu, Maria Botta şi Mihai Băjinaru. Când ar fi fost atât de simplu să meargă pe mâna unor nume consacrate, George Grigoriu a investit mereu încredere în tinerii interpreţi, acordându-le o mare şansă (cine mai face azi aşa ceva?). Priviţi toate albumele sale de autor, veţi constata că el a ţinut morţiş ca aceştia să apară în cuprinsul lor alături de idolii cărora peste ani se cuvenea să le ia locul. Aşa cum şi veterani ai muzicii uşoare româneşti aveau la loc de cinste piese de succes “marca Grigoriu”: Gică Petrescu (“De-ar fi să mă mai nasc vreodată”), Dorina Drăghici (“Ce frumos îmi răspunzi “alo”!”), Nicolae Niţescu (“Maria”)...

Mereu glumeţ, tonic, prietenos, George Grigoriu a suferit enorm când, după 1989, a fost atacat virulent şi nedrept (culmea este că, în seara când se prăpădise, l-am descoperit, acasă la el, golind o sticlă de whisky, pe cel care îi măcinase sănătatea cu răutatea articolelor sale - Ionel Tudor şi Andreea Andrei ştiu despre cine vorbesc...). Din fericire, muzica sa a trecut cu brio examenul timpului, în ciuda acestor “ideologi” răsăriţi peste noapte şi care înainte vreme nu-şi făceau nicidecum auzit glasul. Unii dintre cei mai importanţi compozitori ai muzicii noastre uşoare au azi festivaluri care le poartă numele (şi trăiesc cu speranţa că administraţiile locale nu-i vor uita nici pe Ionel Fernic, Elly Roman, Henri Mălineanu, Nicolae Kirculescu, Vasile Veselovschi şi alţii). Am trecut pe la festivalul “Ion Vasilescu” de la Craiova (din păcate nu mai există), “Florentin Delmar” de la Focşani, dar cea mai mare mândrie şi onoare pentru mine este faptul că am prezentat toate ediţiile redutabilului festival internaţional de muzică uşoară “George Grigoriu” de la Brăila, pe drept cuvânt considerat nr. 1 în ţară. Am mai scris despre faptul că în ultimii ani ai vieţii maestrul mă îndemna să scriu o carte despre cariera lui şi a fraţilor Grigoriu; atunci, l-am refuzat elegant, spunându-i că mult mai îndreptăţit ar fi fost Angel, care trăia şi care realiza chiar un serial “Trio Grigoriu” la Radio România. Acum însă, privind către Cer, îi promit să public cât mai curând această carte sub egida Bibliotecii Metropolitane din Capitală, detaliile tehnice fiind deja puse la punct cu directorul Florin Rotaru. La ediţia din 2012 cartea despre dragul nostru “nea Gigi” se va afla la dispoziţia publicului, la Brăila. Promit!

Octavian URSULESCU

Ovidiu Dumitru, poetul discret

Chiar în timp ce Ovidiu Dumitru era condus pe ultimul drum, sâmbătă 14 mai, la ora 13,40, postul de radio Național FM difuza melodia lui Florin Bogardo, interpretată de autor, "Să nu uităm nicicând să iubim trandafirii". Cântecul era intercalat, evident întâmplător (putem pune prinsoare că mulți dintre tinerii redactori de acolo nici nu ştiu cine a fost Ovidiu Dumitru şi cu atât mai puțin că tocmai ne despărțeam pentru totdeauna de autorul versurilor...), dar coincidența era absolut tulburătoare. Dintre textierii de primă mărime (merita să fie membru al UCMR de multă vreme, între noi fie vorba...) a fost cu siguranță cel mai retras, mai puțin vocal, de o discreție care ținea de firea lui. Îl cunoşteam mult mai bine decât alții, pentru că timp de aproape două decenii am fost co-realizatori ai celor mai ascultate emisiuni de la Radio Bucureşti: Radiorecording, De la 3 la 7, De la 1 la 5. Le scriam împreună, stăteam în studio ore la rând, dar, modest, foarte rar accepta să şi vorbească pe post. De câte ori l-ați văzut pe micul ecran? În câte jurii a fost vreodată invitat? În apartamentul său de bloc, de la "Brâncoveanu", unde l-am vizitat nu o dată pentru a elabora scenariul emisiunilor noastre, masa de lucru îi era acoperită cu hârtiile pe care aşternea cu un scris rotund, ordonat unele dintre cele mai frumoase versuri din muzica uşoară românească. Nu-mi propun aici să public o listă exhaustivă a acestora, nu semnez aici o dare de seamă, meritele lui sper că sunt cunoscute. Dar am putea oare ocoli excepționalele versuri scrise pentru trei cântece la fel de valoroase: "Un albastru infinit" de Marcel Dragomir, "Copacul" de Jolt Kerestely (un vibrant text patriotic în sensul cel mai bun al cuvântului, pe care nu l-au putut interzice de la difuzare nici vajnicii "ideologi" apăruți după Revoluție, uitând ce au făcut ei înşişi înainte de 1989!) şi "Oameni" de Marius Țeicu? Nu este grăitor faptul că aceste piese sunt cântate şi azi de tinerii solişti, aducându-le acestora diverse premii? Îmi aduc aminte că în urmă cu cîțiva ani, focşăneanul Ionuț Ungureanu a cîştigat Trofeul (un automobil!) festivalului de la Mamaia cu "Oameni"; nu că n-a ajuns la bătrânul textier măcar un şurubel de la acea maşină, dar numele lui nici măcar n-a fost rostit în discursul de mulțumire! Aceasta a fost dintotdeauna soarta tristă a textierilor, marginalizați, uitați, neglijați, tocmai de aceea mereu când am prezentat undeva am ținut să rostesc şi numele textierilor (atenție, francezii îi trec pe "auteurs" înaintea compozitorilor, atunci când anunță un cântec!). Ovidiu Dumitru a fost o personalitate de prim rang nu numai a radio-ului public, ci mai ales a TVR, ca scenarist al faimoaselor show-uri ale lui Alexandru Bocăneț, dar şi ca realizator al unor emisiuni şi concursuri muzicale importante ale televiziunii publice. Deşi pensionar, el realiza în ultimii ani retrospectiva "Televiziunea, dragostea mea", cu materiale de arhivă în care se reîntâlnea adesea cu propriile texte, dar mai ales cu acele personalități care-l aşteptau cu dragoste în Cer...

După cât a însemnat pentru radio-ul şi televiziunea publice, credeți că i s-au consacrat multe portrete, emisiuni omagiale, că s-a oprit pentru câteva secunde emisia pentru a-i anunța dispariția? Să fim serioşi, pentru "lupii tineri" care strunesc azi cele două instituții nici el, nici altcineva din generația lui nu înseamnă nimic, decât cel mult un nume pe o filă îngălbenită de kardex sau pe o rolă de film... În aceste circumstanțe, jos pălăria în fața lui Horia Moculescu, care în emisiunea sa de pe TVR2, "Atenție, se cântă!", a introdus un medalion Ovidiu Dumitru, în care Eva Kiss, aflată pentru câteva zile în țară, a interpretat tulburător neuitata melodie "Tăcutele iubiri", de Jolt Kerestely. De asemenea, Eugen Dumitru şi Sergiu Ionescu l-au evocat la TVR 1. De altfel, acesta din urmă, alături de fiul său Andrei, de Viviana Mitru (de altfel, frumoasa balerină şi cântăreață i-a fost o adevărată muză!), Eugen Dumitru, Dani Constantin, Ioana Bogdan, Ion Dichiseanu ("Strada", alte versuri marca Ovidiu Dumitru), a fost între cei puțini veniți la cimitir. Nutresc speranța că măcar câte o coroană de flori să fi trimis TVR şi SRR... Dincolo de toate, mă simt cu adevărat singur, pentru că numai eu mai sunt în viață din echipa ce realiza emisiunile radiofonice amintite: s-au dus la cele veşnice Antoaneta Botez, Ovidiu Dumitru, Ştefan Ionescu, Romeo Chelaru... Ce oameni, ce vremuri frumoase!

Octavian URSULESCU

Grup '74

La Casa de cultură a Studenților din Brașov lua naștere acum 37 de ani un grup rock ce se dorea a fi numit Dr. Blues, dar care a rămas în final cu titulatura provizorie Grup '74. Lângă Sandu Albiter (gt, voce), se aflau tineri talentați, obținându-se astfel premii la festivaluri și înregistrându-se la Radio hituri precum „Oameni buni", „Toamna", „Orologiul". În '79 se alătură clujenii Bucaciuc și Delioran și se efectuează un lung lung în U.R.S.S. alături de vedete pop-folk, apoi Albiter formează la București „Sens Unic", locul său fiind luat de Adrian Ordean, formulă cu care Grup '74 obține premiul 3 la Festivalul Club A - '81. Revine Albiter în grup, iar după turneul din R.D.G. muzicienii se „exilează" în Suedia, unde vor activa sub numele de Sound Company. Singurul care se... întoarce este Albiter, care reface formația și începe turnee prin țară, fiind solicitați pentru profesionalismul lor, să acompanieze soliști cunoscuți, dar imprimă și la radio-tv: „Iubire soare foc", „De ziua ta", ș.a.

După 2 ani de cântat în Danemarca, Sandu reface în '88 grupul și reușește să scoată la Electrecord primul disc integral cu titulatura « Răsărit » (mai avusese o piesă pe compilația Formații rock 3 – « Veniți să cântăm », de S. Albiter, utilizată de Cr. Mungiu în filmul „Amintiri din epoca de aur", și un single în Germania). După un « stagiu » în Germania ('92-'93), Albiter reface,...din nou, formația, reușind să scoată la Electrecord albumul « Călugărul tibetan », marcând 20 de ani de existență. Apoi trece spre un alt teritoriu stilistic, participând până prin 2005 la festivaluri de jazz și blues sub denumirea de ABC (Albiter Blues Company) de multe ori cu o componență lărgită (cu suflători).

Alexandru Albiter

În 2011 apare tot la Electrecord un CD Best of cu selecțiuni de pe albumele anterioare, dar și cu 5 piese inedite. Este încă o dovadă a entuziasmului permanent al lui Sandu Albiter (instrumentist, compozitor, textier, manager priceput și prieten generos), alături de care s-au aflat de-a lungul anilor peste 30 de componenți (spațiul nu ne permite numirea tuturor), cel care se identifică cu emblema Grup 74, unul dintre muzicienii care au impus cu pregnanță valorile de început ale rockului nostru. La ora actuală formația nu are o prezență continuă concertistică, dar componenții se reunesc pentru evenimente speciale.

Florin-Silviu URSULESCU

Mihai Constantinescu: „Parte din viața mea”, vol. 1

Casa Ovo Music ne oferă încă o surpriză de proporții, într-o prezentare de excepție: o casetă cu patru CD-uri, acoperind 40 de ani (1970-2010) din cariera prolificului

cantautor. Este un adevărat „Best of”, cu 72 de creații semnate, muzică şi versuri, de protagonist. Vom recenza pe rând albumele, fiindcă fiecare merită o prezentare separată. Aşadar iată perioada începuturilor, deschisă de primul său şlagăr, „Păpuşa” (lansat, la vremea respectivă, de Olimpia Panciu). Intervalul 1970-1980, la care se referă acest CD, este poate unul dintre cele mai „mănoase” în refrene care şi astăzi sunt cântate de mici şi mari: „Anotimpuri”, „Hai să cântăm, hai să dansăm”, „Un zâmbet, o floare”, „Am visat”, „Fetița mea”, „Bună seara, noapte bună”, „Şi da, şi nu”, „Pe care drum”, „Penița”, „O floare” (pe versurile lui Ion Mustață, tatăl lui Keo). Regăsim în aceste titluri ceva din prospețimea talentului tânărului muzician care bulversa pur şi simplu deceniul opt al secolului trecut cu seria sa incredibilă de hit-uri.

Eva Kiss

Stabilită în Danemarca împreună cu soțul său, muzicianul Radu Constantin, cunoscuta interpretă Eva Kiss ține legătura permanent cu muzica uşoară românească, revenind periodic în țară pentru concerte şi emisiuni TV. Între ele, la loc de cinste, recitalul de anul trecut de la festivalul „George Grigoriu” de la Brăila, precum şi apariția, la TVR1, în cunoscutele programe „ÎnTrecerea anilor” şi „O dată în viață”. În paralel, Eva Kiss se străduieşte să ofere publicului danez o imagine cât mai corectă asupra muzicii uşoare româneşti, introducând mereu în spectacolele sale de acolo melodii care se bucură de succes şi în fața melomanilor care nu înțeleg cuvintele. Mai mult, în martie anul acesta a înregistrat în propriul studio, Rakiss, din Copenhaga, un CD pe care a inclus o serie de frumoase melodii interpretate în limba română, unele din ele şlagăre de calibru. Între acestea: „A căzut o frunză în calea

ta”, „Cântec în tăcere”, „Ce-ar face marea”, „Cuvinte nespuse”, „Drumul mi-e soarta”, „Maşina timpului”, „Nostalgia mării”, „Prieten drag”, „Voi iubi iubirea”, „Nu te pot uita”, „Cred în fericirea noastră”. Un gest care o onorează pe artistă.

Fuego: „Lacrimi”

Paul Surugiu, alias Fuego, este un adevărat fenomen: nu e an să nu lanseze un CD sau un DVD, iar la concertele sale sălile sunt mereu arhipline! Explicația o găsim chiar pe CD-ul de față, editat de Euromusic Cluj-Napoca cu sprijinul Hidroconstrucția S. A Bacău, producător muzical Puică Dat Florin: sinceritate maximă, romantism de bună calitate, fior liric, dincolo de înzestrările muzicale ale protagonistului. Neuitând că este actor cu diplomă, Fuego deschide sensibil albumul cu momentul poetic „Lacrimi”, pe versuri de Octavian Goga, după care urmează 15 piese, una mai

frumoasă ca alta. Mare vedetă la Chişinău, unde este un adevărat idol, Fuego include aici creații remarcabile ale compozitorilor basarabeni, între care Ion Aldea Teodorovici, Nicolae Caragia, Ilie Gorincioi. Între textieri, la loc de cinste tradiționala colaboratoare a artistului, Carmen Aldea-Vlad. Orchestrațiile sunt semnate de S. Musteață, I. Gorincioi, C. Duțu, M. C. Popa, M. Onilă, N. Caragia, El Lako Jimy. Înregistrări-mastering: Victor Pansilov (Realsound), Sergiu Mustață (M. S. Studio). Exceptând neglijența de la tipărirea booklet-ului, care ne-a privat de câteva din gândurile emoționante ale lui Fuego, avem de-a face cu un album de excepție, din cuprinsul căruia se detaşează titluri cum ar fi „Inimă de mamă, inimă de tată”, „Florile iubirii”, „Iubirea mea, eu ştiu că eşti pe undeva”, „Crede-mă, amore” (piesă faimoasă), „Paris”, „Floare aşteptare”, „Destin”, „Cât de frumoasă eşti, femeie!”. Fuego a tras încă o dată o carte câştigătoare!

B'ESTFEST 2011

Gabi MATEI

După un an de pauză, vara aceasta (**1, 2, 3 iulie**), **Emagic** va organiza cea de-a patra ediție a festivalului **B'ESTFEST** într-o nouă locație, în nordul Bucureştiului, in zona Pipera-Tunari. O suprafață verde de aproximativ 10 hectare urmează a fi transformată în **B'ESTFEST CAMP**, un spațiu generos de campare destinat publicului, având la dispoziție o varietate mult mai largă de experiențe festivaliere, **B'ESTFEST CAMP** promite să devină locul ideal pentru a experimenta adevărata atmosferă a unui festival organizat la standarde occidentale. „Am profitat de pauza din 2010 să regândim conceptul de B'ESTFEST " a declarat **Laura Coroianu**, **CEO Emagic**. Iată câteva titulaturi de pe afiş.

Pendulum

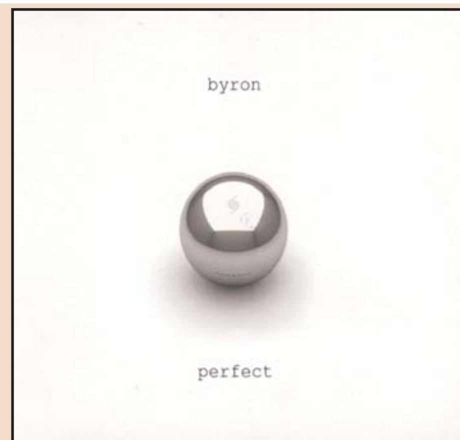
Skunk Anasie

Nume reprezentativ al curentului britrock şi totodată formația cu una dintre cele mai distinctive prezențe feminine, **Skunk Anansie** s-a format în 1994, şi a fost declarată drept una dintre cele importante trupe din **Marea Britanie**, fiind inclusă în **Guinness Book of British Hit Singles & Albums**, cu **peste 141 de săptămâni** petrecute în clasamentele de specialitate. **Pendulum** va fi reprezentanta Australiei, trupa fiind una dintre preferatele festivalurilor internaționale pentru show-urile live uluitoare care mizează pe un amestec complex de instrumente live, efecte electronice şi proiecții vizuale impresionante. Fondată în **1997** de către irlandezul **Dave King**, **Flogging Molly** are un stil ieşit din comun prin îmbinarea discretă de acorduri instrumentale celtice de vioară, mandolină şi acordeon cu sunete de chitară şi bătăi puternice de tobe. Bazele **House of Pain** au fost puse în 1991 de **Everlast** alături de **DJ Lethal** şi **Danny Boy**, trupa devenind încă de la primul album, "Fine Malt Lyrics", o prezență importantă a scenei hip-hop, primind numeroase discuri de platină pentru vânzările impresionante. **Lamb** reprezintă un duo de muzică electronică originar din **Manchester**, Stilul muzical al trupei, o fuziune de trip hop şi sonorități distinctive de jazz, cu influențe de dub, breaks, drum and bass, şi o puternică prezență a elementului vocal, le-a garantat celor doi membrii succesul încă de la primul album.

Byron: „Perfect"

La 4 ani de la înființare, două albume şi un DVD live - în engleză, formația bucureşteană ne oferă (prin A&A Records) un disc cu 16 adaptări ale unor cântece româneşti de facturi diverse. Căci acoperă un amplu arc de timp, de la Cristian Vasile, trecând prin Phoenix sau Mircea Florian şi ajungând până la Kumm şi Luna Amară. Demers original, reuşit, pentru care trebuie felicitați atât componenții formației - Dan Byron (voce, ch., flaut), 6fingers (claviaturi, ch, voce), Costin Oprea (ch. electrică), Dan Georgescu (bass), Marcel Moldovan (baterie) - cât şi numeroşii lor colaboratori. Un exemplu reconfortant, important stilistic şi cultural.

Recenzii de
Florin Silviu URSULESCU

Se întorc cocorii? (II)

Doru IONESCU

Mircea Florian a fost unul dintre actanții nepereche ai evenimentelor muzicale și de fuziune artistică încă din 1968, când în prima sa vacanță de la Cibernetică, în august 1968, a compus și înregistrat (cu sprijinul lui Cornel Chiriac) „Vocea oilor", o parabolă la adresa invadării Cehoslovaciei de către trupele Tratatului de la Varșovia. A continuat să cânte și deopotrivă să caute noi modalități de exprimare artistică. La festivalul „Primăvara baladelor" (cel mai important eveniment folk din anii '70), a făcut senzație cu **„Ceata Melopoică"**, grup cu geometrie (și exprimare) variabilă, însoțit de multe capete luminate.

La Club A a propus manifestări gen happening (cu titlul generic „Spectacole irepetabile"), îngemănări ale artelor, ale disciplinelor artistice. Conceptul era în sine un manifest artistic. I-au fost alături proiecțiile lui Anton Petrașincu („Desemne"), Ion Caramitru, Florian Pittiș ș.a. Indubitabil a fost un pionier al spectacolelor gen multimedia de astăzi, gândite ca reprezentații complexe, sunet și lumină. Alți colaboratori de-a lungul timpului: Gabi Căciulă, Sorin Chifiriuc, Valentin Andronescu, Alexander Beno, Arif Djafri, Ljubisa Ristic, Andrei Oișteanu, Gunther Reininger, Andrei Cristea, Eugen Gondi, Dietrich Krauser, Mihai Crețu, Costin Petrescu, Alexandru Mitaru, Alexe Conta, Mircea Dordoi, Ortansa Păun, Sarin Baroți, Gheorghe Popescu „Gopo", Dorin Liviu Zaharia, Mihai Pintilie...

La al treilea festival „Club A" (1979), încă un spectacol concept (al câtelea?) - „Delfinul din flacon și merele de aur", cu Horațiu Mălăele în rolul principal, Florian în alt rol, plus grupul **„Florian din Transilvania".** O primă formulă a grupului a fost aceea cu Horațiu Rad la bas, Doru Cimpoieru la chitară și Marius Vintilă la tobe. Apoi Doru Istudor „M.S.", iar la bas Dixie Krauser. Așa s-a ajuns la discul LP, cu un sunet rar auzit în acei ani la înregistrările autohtone:

„Pe parcursul anilor s-a cristalizat o serie de elemente teatrale - spectacolul **«Tainicul vârtej»**. Discul este practic coloana lui sonoră, dar acolo erau și decoruri, costume în orice caz, măști, steaguri. Vinilurile de-atunci nu puteau cuprinde secțiuni multimediale, poate de aceea am și insistat atât asupra sunetului. Oricum, în primii ani '80 mi-am dezvoltat propria instalație de sunet - un studio mic, dar cu o configurație performantă. Produceam muzici - de la cele experimentale, cântate prin concertele de la Ateneu, până la ilustrații pentru filme, muzică de teatru…. Știam cum se lucrează cu aceste lucruri, mă interesa conexarea cu calculatorul, artele de performance, muzica nouă. Și cred că ai dreptate, discul sună curat și cristalin și astăzi."

Mircea Florian a plecat din țară în 1986, mai întâi în America. A fost invitat pentru ceva expoziții prin New Jersey, a ajuns la New York, a revenit în Europa (Germania): „Sunt în continuare un artist multimedia, fac artă - chiar dacă nu trăiesc din asta - și îmi place să subliniez acest lucru, puțini artiști trăiesc din arta lor. Trebuie să trăiesc și, de aceea, predau multimedia pentru oameni cu pregătire academică, lucrez și la proiecte mai (cvasi)comerciale."

Apariții, de unul singur sau în diverse proiecte (ale sale, ale altora – precum „Shukar Collective") au tot fost, până la nivelul cel mai de sus (proiecții pe Parlament). În 1991 Mircea a reedificat, în deschiderea concertelor turneului „Phoenix", piesele discului. Le-a mai cântat și cu „Ceata Melopoică" în 2002, cu Costin Petrescu, Dixie Krauser sau fiul său, chitarist, Lucas la festivalurile „Folk You!". În fine, eu vă recomand electric team-ul „Florian din Transilvania", a cărui renaștere va fi fost posibilă în 13 mai 2011, deschizând al șaptelea festival „Club A", a cărui repetiție generală am înregistrat-o pentru o ediție specială a emisiunii „Remix" de la TVR Cultural, respectiv „Timpul chitarelor electrice" de la Rock FM (miercuri seara sau duminică la 22.00).

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE UNIUNEA COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA CU SPRIJINUL UCMR-ADA DIN FONDUL SOCIAL CULTURAL

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Șef de producție: Costin ASLAM
Redactori:
Mihai COSMA
Octavian URSULESCU
Editorialist: Liviu DĂNCEANU

Semnează în acest număr:
Alexandru BĂDULESCU, Corina BURA, Grigore CONSTANTINESCU, Constanța CRISTESCU, Tanța DIACONESCU, Marcel FRANDEȘ, Oana GEORGESCU, Doru IONESCU, Florian LUNGU, Doina MOGA, Mariana POPESCU, Elena-Maria ȘORBAN, Mircea ȘTEFĂNESCU, Alice TACU, Florin-Silviu URSULESCU

Pentru ediția electronică vezi: www.ucmr.org.ro

Adresa redacției: București, Calea Victoriei 141, sect.1, 010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67
E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL
TEL: 021-410.64.88 ISSN: 1220-742x